

Stepan BULGAR

KAZAHSTAN GAGAUZLARI: İSTORİYA HEM BÜÜNKÜ GÜN

Komrat – 2019

Stepan BULGAR

"KAZAKSTAN GAGAUZLARI:
İSTORİYA HEM BÜÜNKÜ GÜNT"

KAZAHSTAN GAGAUZLARI

Автор:

Степан БУЛГАР,

кандидат исторических наук, зав. отделом истории и этнографии
Научно-исследовательского центра Гагаузии
им. М. В. Маруневич

Научный редактор:

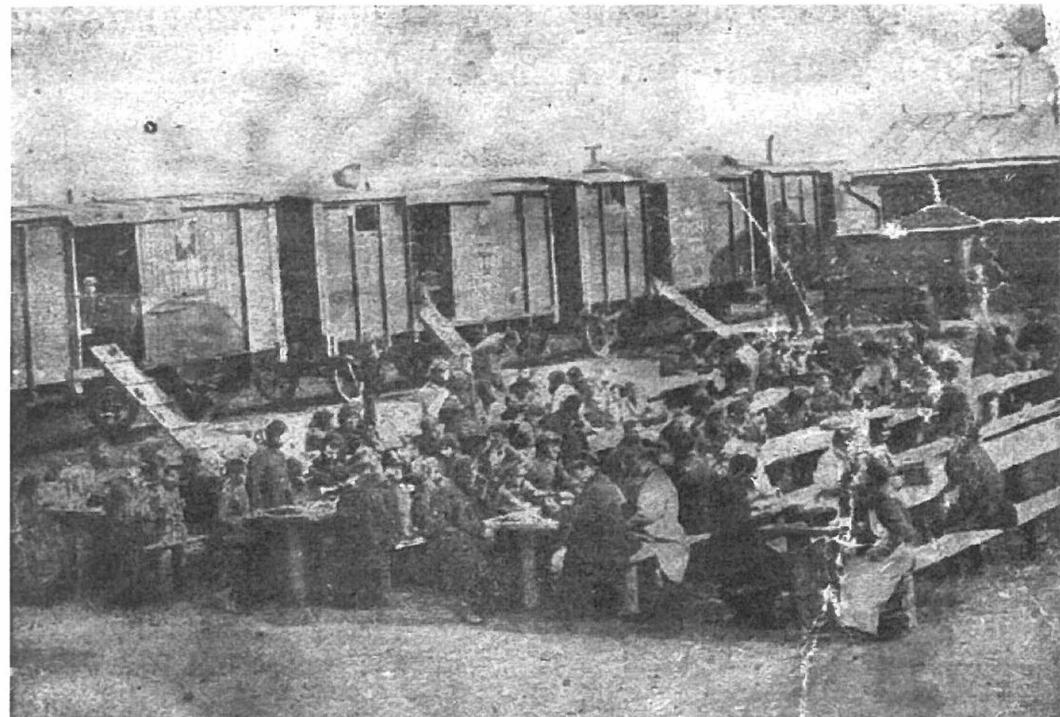
докторант КГУ, директор

Научно-исследовательского центра Гагаузии им. М. В. Маруневич
Ирина КОНСТАНТИНОВА

Редактор текста на гагаузском языке:

Петр ЧЕБОТАРЬ

Gagauzlar Kazahstana çekettilär göç etmää XX-ci asırın çeketmesindä Stolipin agrar reformasına görä. Kazahstana göç ettilär o gagauz ayleleri, angılarında Besarabiyada yoktu toprak. Stolipin agrar改革ası sürttü 1906-1916-ci yıllarda¹. Bu reformaya görübüzim insannar geçtilär yaşamaa Kazahstana. Fevralın 8-dä 1908-ci yılda kurulmuştu beş sıra (oçerred), angısı verärmiş kolaylık göçmennerä iki hafta içindä pinmää trenä. İlk sıra (10-25 mart) kararlanmıştı o göçmennerä, angıları gidärmişlär Semipalatinsk, Turgay hem Aktübinsk (Aktöbe) oblastlara. Bu zaman içindä gagauzların çoyu giderlär Kazahstana². 1908-ci yılda göçmenne ri geçirärmişlär türlü vagonnarda. İnsannara zormuş yapmaa bu uzun

Kazahstana göçmennär "stolpin" vagonnarı karşında. 1908 yıl

¹ Новаков С.З. Социально-экономическое развитие болгарских и гагаузских сел Южной Бессарабии (1857-1918). Chișinău, 2004. С. 507.

² Сафонов С.А. Перевозка переселенцев в период столыпинской аграрной реформы// Вестник ТГУ, вып. 11 (103), 2011. С. 310.

Kazahstan göcmennär "stolipin" reformasına görä 1906-1914 yılda

yolu. Devlet tarafından göçmennerä verilärmiş maasuz yolculuk biletı, angısı diilmiş paali. Hem yolda bir maasuz asker vagonunda yaparmışlar sıcak imää. Stanlıyalarda hazırlanmıştı osoy er, neredä varmış nicä almaa kaynak su. Sora 1910-1912-ci yıllarda devlet yaptırtmış eni vagonnarı, neredä taa raat varmış nicä yoluñ zorunu geçirmää. Kim çıkışmış yola göç etmää deyni Kazahstan hem Sibirë 1912-ci yılda, onnar okadar çok zorluk çekmemişlär. Göcmennär Besarabiyadan geldilär Kazahstan'a trennän, maasuz yapılı vagonda, angısının adını koymuşlar «stolipin vagonu». O vagon yapılmış olä, ani bir ayläyaşasın o vagonda bir-birbuçuk ay. Hep o vagonda göcmennär geçirämışlär Kazahstan'a iki inek, taliga, pulug hem taa başka tertiplär. Bütün yol harçmalarını ödärmış devlet. Besarabiya gagauzları annadardılar, ani onnarın senseleleri gitmişlär Turgaya. Bu istoriya için yazär gagauz aydinnadıcısı Mihail Çakır, angısı yollarmış gagauz dilindä Evangeliyayı göçmennerä: "...Evangeliyalar daal-dilar diil sade Basarabiya içindä, ama etiştilär Amura, Turgaya, Kapkaza, Hacılaa hem baska erlerä, neredä bulunêrlar gagauzlar"³.

³ Страницы истории и литературы гагаузов XIX – нач. XX вв. Chișinău, 2005. C. 270-271.

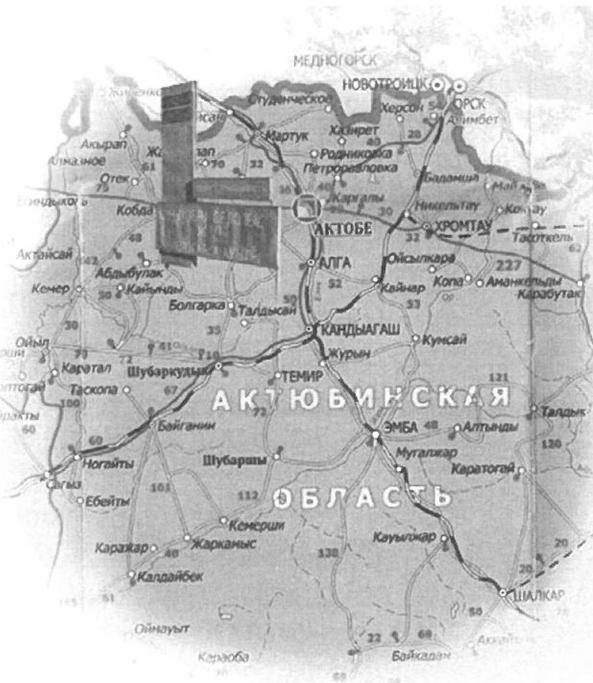
AKTÜBİNSK OBLASTI (TURGAY UEZDİ)

Turgay bozkırı görünüşü

Sarıkoboda deresi

Bolgarka küyüñ girişindä tabela, Aktübinsk yolu tarafından

Aktübinsk oblastının kartası

Bolgarka küyüün panoramas?

Olga hem Aleksey Vornikov evleri,
Bolgarka küyüü (Foto Yu. Ganevanın
kiyadından "... И все пак сме българи",
Sofia, 2017)

Anna hem Födor Kopuşçunun
evleri. Bolgarka küyüü (Yu.
Ganevanın kiyadından "... И все пак сме българи", Sofia, 2017)

Leycaginanın (Marinova) L.T. evi,
Bolgarka küyüü (Yu. Ganevanın
kiyadından "... И все пак сме
българи", Sofia, 2017)

Kazahstanan gelän ilk göcmennär
Çadır-Lungadan karı koca İvan
(1884 y.d.) hem Anna (1889
y.d.) Vornikov (OO «Aktübinsk
oblasti bulgar etnokultura
topluluu "Vära"» öndercisi A.M.
Podolyanovanın arhivindän)

Açan göcmennär etişerlär Aktübinsk (Aktöbe) stanlıyasına, onnarı indirirler. Göcmennär koşardı inekleri taligalara da yollanardılar Karatuyşay kişi tarafına, neredä iki kilometra deräboyunda kurêrlar eni bir küü, angısının adını koymuşlar Bolgarskoe. Yazın Kazahstan kırları gözäl, ama kişi pek uzun sürer hem çok suuk olér. Kalmamaa sokakta deyni, gagauzlar geldiktän sora o erlerä o günü taa hemen çekederlär bordey yapmaa. İlk kişi göcmennär geçirerlär bordeylär içindä. Ertesi yılı yapêrlar çamurdan ev, kazêrlar maaza. Yavaş-yavaş erleşerlär. Alêrlar satın beygir, surerlär kendi meralarını, toplêerlär bereketi.

Aktübinsk oblastında gagauzlar kurmuşlar küü Bolgarskoe. Bu küüda konmuşlar yaşamaa Çadır-Lunga, Korten, Baurçu, Kazayak, Kıpçak, Kubey, Tvardıça küülerindän insannar. Bolgarskoe küyündä erleşmişlär aylelär: Marinov, Vornikov, Novakov, Magleli, Kösä, Keleş, Rusal, Piliç, Kurдов, Genov, Kopuşçı, Kulev, Petkov, Karaman, Arnautov, Cergisan, Ördek, Pulukçu, Seretän h. b. Besarabskoe küyündä, Aktübinsk oblastının Alginskiy rayonunda, yaşırdı Mihu Vasilinin aylesi Haydar küyündän.

Taa bir oblast, nereyä gelmişlär Besarabiyadan gagauzlar, olmuş Semipalatinsk oblastı. Bu topraklarda gagauzlar kurmuşlar küüleri: Novotroitkoe (Karabuyrat) – Urdjar rayonu; Romanovka (Aja), Prohladnoe küyündä yaşırdılar Josanov Födor Leontyeviç, Punarji Mihail Födoroviç, Angilopov Georgiy Mihayloviç, Veliksarov Aleksey Georgievic. İvanovka – Kokpektin rayonu; Kustanay oblastında – Besarabskoe, Miloslavka h. b. Romanovka küyündä yaşırdılar Dülger Stepan Konstantinoviç, Karagäür İlya Nikolaeviç, Dermenci Miron Harlampyeviç. İvanovka küyündä yaşırdı Kukulerov Andrey Harlampyeviç aylesi. Novotroitkoe küyündä, Semipalatinsk oblastının Adjar rayonunda, yaşırdılar Garizan

Anna Vornikova uşakları³nnan.
Bolgarka küyü (Foto Yu.
Ganevan³ kiyad³dan "... И
все пак сме българи", Sofiya,
2017)

Konstantin hem Domna
(Marinova) Boškov,
Bolgarka küyü (Foto Yu.
Ganevan³ kiyad³dan "...
И все пак сме българи";
Sofiya, 2017)

Kazahstana gelän ilk
göcmennär Çadı³-Lungadan
kar³koca İvan Pavloviç
(1890y. d.) hem Elena
İvanovna (1895y. d.) Magleli.
Onnar konmuşlar yaşamamaa
İlinka küyüünä (büün - Akay)
Algin rayonu Aktübinsk oblastı
(OO «Aktübinsk oblastı bulgar
etnokultura topluluu "Vära"»
önürcisi A.M. Podolyanova³
arhivindän)

Mihail Afanasyeviç, Onofrey Nikolay Nikolaeviç, Onofrey Georgiy Nikolaeviç. Olginka küyündä, Pavlograd oblastının Yamişev selsoveti, yaşadı Marinov Vasiliy Petroviçin aylesi.

Erleşerlär gagauzlar Kazahstanda yaşamamaa, ama 1917-ci yılda Rus imperiyasında olér revolütiya, geçer tivil cengi. Semipalatinsk oblastında gagauzlar, angıları yaşarmışlar küülerdä Romanovka, Prohladnoe, Bolgarka, kurêrlar 1919-cu yılda bir partizan çetesи. Bu partizannar karşı koyêrlar biyaz gvardiya atamanın askerinä Annenkova. Bu biyaz gvardiya geler Kitay tarafından da yakér Bolgarka küyüünü hem başka küüleri. Partizan çetenin adını koymuşlar "Красные горные орлы". Komandir olmuş Babenko, starşına Kiril Mırzak (kipçaklı), partizannar kardeşler Mihail, Semön, Konstantin hem İlya Monastırılı, Afanasiy Garızan. Valkaneştän göcmennär Afanasiy Bratan, Mihail Popazov, Martin Kalçev, Kiril Onofrey, Georgiy Onofrey, İvan Selemet, İlya Selemet⁴ h. b.

Kokpekti küyündä, Romanovka rayonu Semipalatinsk oblastı, P.N. Aleksioglo 1934-cü yılda jurnalı "Krasnaya Bessarabiya" yazēr: «Б³da Kokpekt³rayonunda Romanovka küyündä var kolhoz, neredä hepsi besarabiyal³ 39 ev. Kolhozun ad³ "Besarabskiy". Kolhozda "Krasnaya niva" Prohladn³ küyündä, genä çoyu kolhozcular – besarabiyallar»⁵.

⁴ Новаков С.З. Столыпинская аграрная реформа и ее осуществление в поселениях бывших гагаузских и болгарских колонистов// История и культура гагаузов. Chişinău, 2006. С. 246

⁵ Алексиогло П.Н. Помним // журнал «Красная Бессарабия». 1934, 3 марта. С. 31.

Praskovya Gaydarcıaylesi (1846 y.d.) saa taraftan ikinci. (OO «Aktübinsk oblastı bulgar etnokultura topluluu "Vära"» öndercisi A.M. Podolyanova arxivindän)

O bilgilerä görä, angılarını verer Todor Balkanski, Besarabiyadan göcmennär – bulgarlar hem gagauzlar, erteşmişlär Akmolinsk oblastında (Aktöbe oblastı) işim derä boyunda Turgay uezdindä hem Semipalatinsk oblastında⁶. «Zemskiy naçalnik Evladov okumuş göcmennerä, ani şar baaşlamış onnara topraklan. Verilmiş göcmennerä 4042 desätina 246 cana. Bir cana gelärmış 16,5 desätina»⁷.

Aktübinsk gagauzları Bolgarka küyündä 1929-cu yılda kurmuşlar kolhoz Molotov adına. 1939-cu yılda predsedatel ayırmışlar Georgiy Kirçoglu. Bolgarka küyündä kolhozcular zanaatlaşarmışlar başçıvancılıkları, çıkararmışlar İslää bereket kartofı hem türlü eşillik. Födor Koltuklu hem Nikolay Balov olmuşlar tanınmış bahçıvacı. Onnar tanıtmışlar dolay küüleri, nicä büütmää mor patlakan, biber, alma, armut, kirez h. b.

Taa bir kolhozda “Красный пахарь” prorab Pavel Çavdar işçilerinnän düzgün Kultura evi, şkola, hayvancılık firması hem bir sokak eni ev kolhozçulara.

Zoryıllar geçirmişlär insannar Büük Vatan cengi 1941–1945-ci yıllardı. Cengä almışlar Bolgarka küyündän adamnarı:

⁶ Балкански Тодор. Кавказките българи. Велико Търново, 2005. С. 46.

⁷ Hep orda. С. 48.

Bolgarka küyündä yaşayannar. 2017 y.⁸

1. İvan İvanoviç Vornikov, d.y. 12.02.56
2. Elena Grigoryevna Vornikov, d.y. 12.08.59
3. Aleksey İvanoviç Vornikov, d.y. 26.03.82
4. Olga Nikolaevna Vornikova (Kopuşçu), d.y. 04.09.80
5. Svetlana İvanovna Vornikova, d.y. 08.10.88
6. Galina Födorovna Kılinskaya (Kopuşçu), d.y. 02.03.52
7. Simeon grigoryeviç Mumju, d.y. 01.05.33
8. Pelagiya Petrovna Mumju, d.y. 30.09.33
9. Vladimir Simeonoviç Mumju, d.y. 14.08.58
10. Aleksandr İvanov Mazurenko, d.y. 25.05.58
11. Nadejda Simeonovna Kuçenko, d.y. 13.08.58
12. Larisa İvanovna Kuçenko (Genova), d.y. 05.06.83
13. Simeon Sergeeviç Kuçenko, d.y. 05.10.2004
14. Grigoriy Simeonoviç Magleli, d.y. 01.01.64
15. Viktoriya Grigoryevna Magleli, d.y. 01.07.71
16. Dmitriy Grigoryeviç Magleli, d.y. 11.12.93
17. Pavel Grigoryeviç Magleli, d.y. 14.07.97
18. Evgeniya Andreevna Marinova, d.y. 14.04.24
19. Ekaterina İvanovna Magleli, d.y. 01.01.36
20. Nikolay Nikolaeviç Boşkov, d.y. 15.11.65

2002-ci yılın Kazahstanda Pavlodar kasabasında kurulmuş bulgar topluluu «Pavlodar oblastı bulgar milli kultura merkezi “Славяне”», önderci – Şatova Valentina Nikolaevna. Topluluun filialları var Aktogay, İrtış hem Kaçır rayonlarında. Bu toplulaa girer Kazahstan gagauzları da.

50-ci yıllarda XX-ci asirdä Kazahstan filologu A. S. Amanjolov araştırdı Kazahstan gagauzlarının dilini hem kültürmasını. Amanjolov toplamış gagauz folklor örneklerini, angılarını o tiparlamış statyada «О гагаузах и их языке» (Проблемы тюркологии и истории востоковедения. Казань. 1946. С. 258-265).

İnternette var nicä bulmaa informasiya gagauzlar için, angıları kabletmışlär Kazahstan devlet ödülü kendi zaameti için. Onnarın arasında Pötř Yazacı – Tselinograd rayonu Akmolinsk oblastı iç işleri inspektorı, angısı kabletti orden «Aybin» II derecä.

Jurnalist Elena Oniskova yazır, ani 2009 yılın sentäbrinin 25-dä Karatausay küyündä kuruldu bulgar-gagauz etnokultura birlii «Beresla-

⁸ Ганева Юлияна. ... И все пак сме българи. София, 2017. С. 175-178.

Vasiliy hem Ekaterina Kulinskiy aylesi (OO «Aktubinsk oblasti bulgar etnokultura topluluu "Vära"» öndercisi A.M. Podolyanovanın arxivindən)

va». Bu duygulu momenttä tutamadı yaşlarını Nadejda Eroşenko, Födor Koltuklunun kızı, angısı büütü altı uşak. O günü gagauzlar hazırladılar milli imekleri: kıvrıma, sarma, biberlän, mor patlacañ. Paylaşmaa bu büük sevinmelii Astanadan geldi Kazahstan halkları asambleyası sekretariyatının predsedateli Leonid Prokopenko, angısı kutladı Karatausay insannarını⁹. Elena Oniskova genä yazər 2015 yılda: "1908-ci yıldan Födor hem Natalya Koltuklu, Georgiy hem Melanya Kirçoglo ayleleri geldilär Karatausay küyüünä, neredä iki kilometra yakında kurdular kendi küyüünü, adıñkoydular Bolgarskoe"¹⁰.

⁹ Я к племени болгар принадлежу, но родом я из Казахстана...<https://avestnik.kz/ya-plemeni-bolgar-prenadlezhu-no-rodom-ya-iz-kazakhstana/> Елена ОНИСЬКОВА (дата обращения –15.07.2018).

¹⁰ Hep orda.

Bolgarka küyüün şkola
üürenicileri(Foto Yu.
Ganevanın kiyadından "...
И все пак сме българи",
Sofiya, 2017)

Açık urok şkolada 10-11 klaslar üürenicilerinä. 18.04.2013 yıldan
(Foto Yu. Ganevanın kiyadından "... И все пак сме българи", Sofiya, 2017)

GU "Bulgar şkolasuşak başcası", Algin rayon,
Bolgark., K. Aubakisok., №
16, kuruldu 2007-ci yıldan
220 üürenici için. (Foto Yu.
Ganevanın kiyadından "...
И все пак сме българи",
Sofiya, 2017)

Şkola kolektivi sport yortusundan sora.

(Foto Yu. Ganevanın kiyadından "... И все пак сме българи", Sofiya, 2017)

"Vära" ansamblisi gösterer "Horu" oyunu. Alma-Ata, 1987 yı

(Foto Yu. Ganevanın kiyadından "... И все пак сме българи", Sofiya, 2017)

"Bulgar şkolasıuşak başcası kolektivi.

(Foto Yu. Ganevanın kiyadından "... И все пак сме българи", Sofiya, 2017)

Gagauz düünü Bolgarka küyündä. (Foto N.G. Şaymerdinovanın, filologiya doktoru "Gagauzlar" statyasına eklemääh<http://tyurki.weebly.com/1043107210751072109110791099.html>)

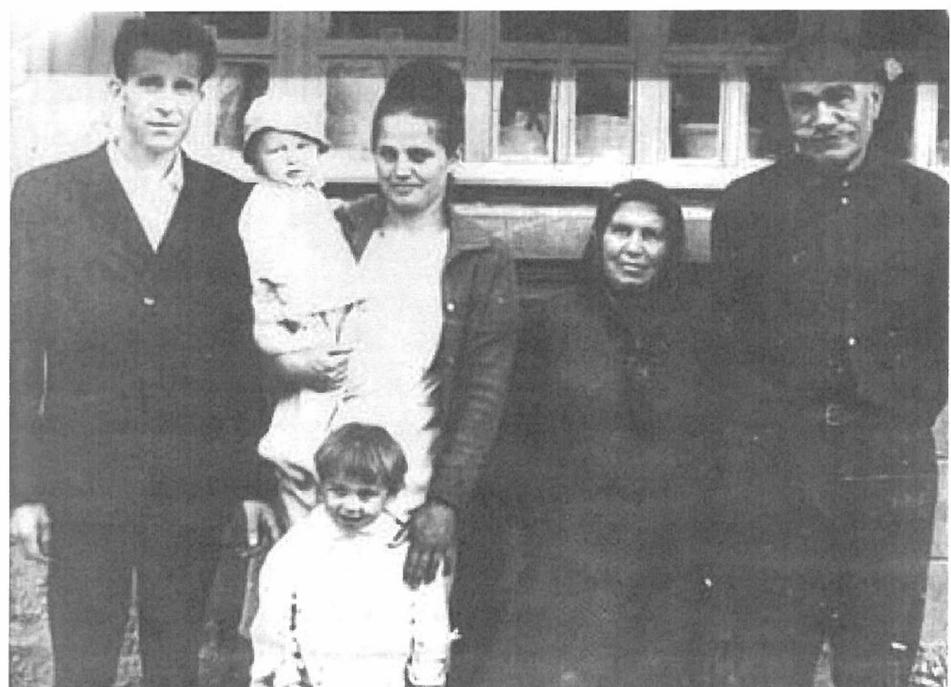
Gagauz düünü Bolgarka küküyündä. (Foto N.G. Şaymerdinovanı, filologiya doktoru "Gagauzlar" statyasına eklemähttp://tyurki.weebly.com/1043107210751072109110791099.html)

Gagauz düünü Bolgarka küküyündä. (Foto N.G. Şaymerdinovanı, filologiya doktoru "Gagauzlar" statyasına eklemähttp://tyurki.weebly.com/1043107210751072109110791099.html)

Gagauz düünü Bolgarka küküyündä.
(Foto N.G. Şaymerdinovanı, filologiya doktoru "Gagauzlar" statyasına eklemähttp://tyurki.weebly.com/1043107210751072109110791099.html)

Kazahstan gagauzları (Foto N.G. Şaymerdinovanı, filologiya doktoru "Gagauzlar" statyasına eklemähttp://tyurki.weebly.com/1043107210751072109110791099.html)

Uşaklar (Foto N.G. Şaymerdinovanı, filoloji doktoru "Gagauzlar" statyasına eklemä <http://tyurki.weebly.com/1043107210751072109110791099.html>)

Kazakhstan gagauzları (Foto N.G. Şaymerdinovanı, filoloji doktoru "Gagauzlar" statyasına eklemä <http://tyurki.weebly.com/1043107210751072109110791099.html>)

Kazakhstan gagauzları (Foto N.G. Şaymerdinovanı, filoloji doktoru "Gagauzlar" statyasına eklemä <http://tyurki.weebly.com/1043107210751072109110791099.html>)

Kazakhstan gagauzları (Foto. N.G. Şaymerdinovanı, filoloji doktoru "Gagauzlar" statyasına eklemä <http://tyurki.weebly.com/1043107210751072109110791099.html>)

Ekaterina Vasilyevna Konuşenko (Mihova, 1916 y.d.), saa taraftan dördüncü, Besarabskoe k., Klüçevoy rayon, Aktübinsk oblastı, Haydar küyündə senselesində musaafirlikäge (Çadır-Lunga rayonu, Moldaviya). 60-cı yıldar XX a. Büyük Vatan cengində leytenant, felser. (Foto S.S. Bulgarı kiyadından "Гагаузские женщины в годы Великой Отечественной войны 1941-1945 гг.", Kişinöv, 2016)

Bolgarka küüyün muzeyindä. (Foto statyadan «Маленькая страна» https://express-k.kz/news/zhizn/malenkaya_strana-55098)

Bolgarka küüyün muzeyindä. (Foto statyadan «Маленькая страна» https://express-k.kz/news/zhizn/malenkaya_strana-55098)

Kultura gösterisi (OO «Aktübinsk oblasti bulgar etnokultura topluluu "Vära"» öndercisi A.M. Podolyanovan arhivindän)

Kultura gösterisi (OO «Aktübinsk oblasti bulgar etnokultura topluluu "Vära"» öndercisi A.M. Podolyanovan arhivindän)

Kultura gösterisi (OO «Aktübinsk oblasti bulgar etnokultura topluluu "Vära"» öndercisi A.M. Podolyanovan arhivindän)

"Vära" ansamblisi (A.M. Podolyanovanın arxivindän)

"Vära" ansamblisi (A.M. Podolyanovanın arxivindän)

"Vära" ansamblisi
(A.M. Podolyanovanın arxivindän)

"Vära" ansamblisi (A.M. Podolyanovanın arxivindän)

POYRAZ-KAZAHSTAN (SEMİPALATİNSK) OBLASTI

Semipalatinsk oblastı kartası?

Urcar rayonu embleması?

Stepan Bulgar

24

25

"KAZAHSTAN GAGAUZLARI: İSTORİYA HEM BÜÜNKÜ GÜN"

M.A. Garizan aylesä (soldan saya). Oturêrlar: bobas²Garizan Afanasiy Nikodimoviç (1892 y.d.) tutêr ellerindä unukas³⁴Mihail²(M.A. Garizan³ oolu), bobas²³ kakusu, anas²Vasilisa Grigoryevna tutêr ellerindä küçük k²³⁴(M. Garizan³ k²kardaş³⁴); durêrlar üstünkü s²ada: k²kardaş³orta kardeş²Lev, ikinci k²kardaş² M.A. Garizan³ kar³⁴Anastasiya Nikolaevna (1922 d.y.); durêr aşaak²s²ada uşaklar: küçük kardeş²Dmitriy, k²kardaş² Fotoda 1941-ci y²ldan. (Foto S.S. Bulgar³ kiyad³dan "Гагаузский народ в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.", Kişinov, 2015")

Oturêrlar, soldan saya: Garizan Mihail Afanasyeviç hem kar  nastasiya Nikolaevna. M.A. Garizan duudu 1919-cu y  da Novotroitkoek., Urcar rayonunda, Semipalatinsk oblastında, Besarabiya guberniyas   Çad  -Lunga volostı K  p  cak k  y  y  nd  n g  cm  nnerin aylesind  . (Foto S.S. Bulgar  nidan "Гагаузский народ в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.", Ki  sin  v, 2015")

M.A. Garizan kar  nastasiya Nikolaevna Garizan  n (soldan saya): anas  - Anufrieva (Uzun) Praskovya Dmitrievna (Anna - ellerind  ), Anastasiya, bobas   Anufriev Nikolay Nikolaevi  . (Foto S.S. Bulgar  nidan "Гагаузский народ в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.", Ki  sin  v, 2015")

Taisiya Garizan, M.A. Garizan  n k  zi Romanovka k  y  y  , K  kpekti rayonu, Semipalatinsk oblastı, Kazahstan. (Foto S.S. Bulgar  n arxivind  n)

K  r  karda  slar Raisa (1947 y.d.) hem Taisiya (1946 y.d.) Garizan - M.A. Garizan  n k  z  l  r   Kazahstan, Semipalatinsk kas., 1963 y  

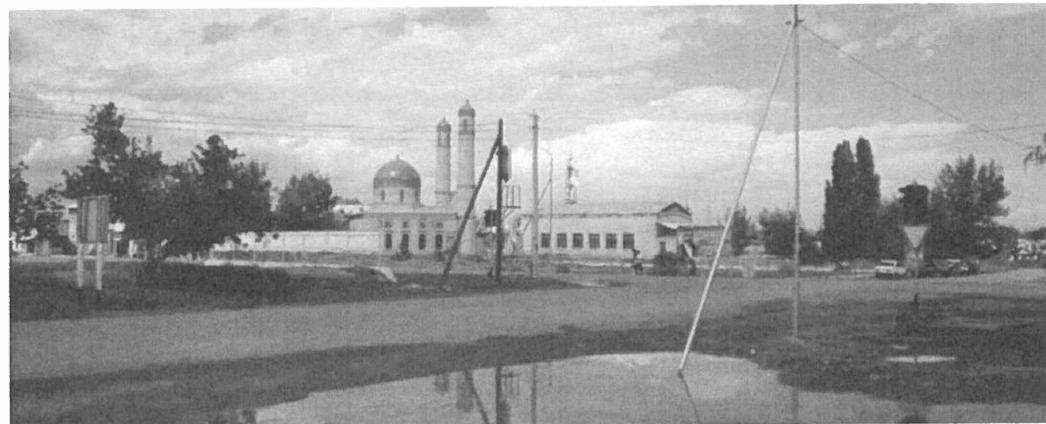
M.A. Garizan  n kar  nastasiya k  r  karda  slar   Nikolay hem Grigoriy kendi aylelerinn  n. (Foto S.S. Bulgar  n kiyad  nidan "Гагаузский народ в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.", Ki  sin  v, 2015")

Kökpekti k., Kökpekti rayonu, Duu-Kazahstan oblastı,
Kazahstan Respublikası²

Kökpekti küyü emblemas² Kökpekti rayonu, Duu-
Kazahstan oblastı, Kazahstan Respublikası²

Kökpekti k., Kökpekti rayonu, Duu-Kazahstan oblastı, Kazahstan Respublikası²

Kökpekti k., Kökpekti rayonu, Duu-Kazahstan oblastı, Kazahstan Respublikası²

Kökpekti k., Kökpekti rayonu, Duu-Kazahstan oblastı, Kazahstan Respublikası²

Forma № 2. Evlär sayısı List 1

Bütün Rusiya çiftçiliklerin sayı¹ 1917 y¹

Guberniya (oblast) Turgayyezdi (okrug) Aktübinsk Volostı (stanişa h. t.) Lohviňk topluluu (küü, posölok, aul h. t.) posölok hesabı yaşama eri (küü, derevnä, aul, ulus, imenie h. t.) posölok Bolgarskiy. Oturma erleri sayısı 4.

No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
1.	Kolioglo Anton Ivanov	3	9	Sokolov Stepan Filip.	1
2.	Momäsi Georgiy Stepan.	5	10.	Marin İlya Georgiev	4
3.	Rusal Aleksey İvanov	3	11.	Bejenüt İvan Georgiev	1
4.	Petkov Semön Dimitr.	6	12.	Kojokari Nikolay Nikolaev	2
5.	Kurdov Födor Vladim.	1	13.	Vornikov Andrey İvanov	1
6.	Rusev Nikolay Nikol.	2	14.	Vornikov İvan Georgiev	2
7.	Kurdov Vladimir Födor.	5	15.	Kara İvan Georgiev	1
8.	Topal Trifon Mihayl.	3	16.	Jelezoglo Födor İlyiç	1
No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
17.	Marin Andrey Dmitr.	2	27.	Marin Dimitriy Dmitr.	6
18.	Marin Andrey Andreev	1	28.	Kolosovskiy Afanasiy Trif.	2
19.	Magleli Födor Semön.	3	29.	Orlev İvan Miron.	3
20.	Geno Evstafiy Nikol.	2	30.	Marinov Georgiy Dmitr.	3
21.	Geno Nikolay Evstaf.	1	31.	Kopoçsu İvan Födorov	3
22.	Baboglu Pötr Petrov	7	32.	Karaterzey Georgiy Georgiev	1
23.	Kesä Nikolay İvan.	3	33.	Orlev Mihail İvanov	2
24.	Karman Pötr İlyiç	3	34.	Piliç Georgiy Trifon.	2
25.	Keleş Vladimir Fedos.	2	35.	Piliç Trifon Georg.	2
26.	Keleş Fedosiy İvan.	4	36.	Kostov İvan Georgiev	4
No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
37.	Kostov Akeksandr Dmitr.	3	47.	Grekov Georgiy Dmitr.	1
38.	Makleli Nikolay Semön.	3	48.	Çaldarı Konstantin Vasil.	2

¹ Bolgarka küün muzeyin arhivindän. Direktor muzeyında Anastasiya Mihaylovna Podolyanova.

No	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
39.	Kabakov Konstantin İvan.	3	49.	Keleş Paramon Georg.	3.
40.	Kostov Avram Aleksandr.	4	50.	Balov Dmitriy Dmitr.	1
41.	Kroytor İvan Nikolaev	7	51.	Balov Dmitriy Georgiev	2
42.	Jelezoglo Aleksandr İlyiç	1	52.	Balov Nikolay Dmitr.	1
43.	Trifonoglo İlya Trifonov	4	53.	Kirçoglo Georgiy Konstant.	1
44.	Kopoçsu Konstantin İvan.	3	54.	Liçkan Afanasiy Vasil.	3
45.	Kopoçsu Dimitriy Födorov	3	55.	Kabakov İvan Afanas.	2
46.	Dmitrov Dmitriy Georgiev	3	56.	Karaman Konstantin Petrov	3
No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
57.	Yüsembeли Stepan İvanov	4	67.	Trifonov Demyan İvan.	2
58.	Kujakari Pötr Georgiev	1	68.	Kulov Afanasiy Georg.	3
59.	Murzakay Georgiy Vasiliyev	1	69.	Çavdırı Födor İlyiç	3
60.	Murzakay Aleksey Vasiliyev	1	70.	Dobrojan İvan Afanas.	2
61.	Vornik İvan İvanov	2	71.	Balo İlya İlyiç	2
62.	Trifonoglo İvan Demyanov	1	72.	Sırbov Nestor Dmitr.	4
63.	Kambur Dmitriy Georgiev	2	73.	Mumji Vasiliy Step.	3
64.	Rusal Mihail İvanov	6	74.	Magleli İvan Nikolaev	1
65.	Danç Georgiy Nikolaev	5	75.	Kurudimov Pötr Mihayl.	2
66.	Kambur Nikolay Dmitriev	1	76.	Malaçlı Mihail İvan.	4

«Forma № 2. Evlär sayısı

List 2

Bütün Rusiya çiftçiliklerin sayı² 1917 y²

Guberniya (oblast) Turgay yezdi (okrug) Aktübinsk Volostı (stanişa h. b.) Lohviňk topluluu (küü, posölok, aul h. b.) posölok hesabı yaşama eri (küü, derevnä, aul, ulus, imenie h. b.) posölok Bolgarskiy. Oturma erleri sayısı 4.

² Bolgarka küün muzeyinin arhivindän. Muzeyin direktoru – Anastasiya Mihaylovna Podolänova.

No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
77.	Vornikov Georgiy Ivanov	3	84.	Kojokari Georgiy Konstant.	3
78.	Momji İvan Vasilyev	1	85.	Boşnak Mihail Step.	2
79.	Vornikov Trifon İvanov	1	86.	Balov Georgiy Nikol.	1
80.	Dmitrov Spiridon Dmitr.	1	87.	Yalama Georgiy Georgiev	2
81.	Lütkan Yakov Vasilyev	3	88.	Murzakay Nikolay Andr.	topraksız
82.	Pılıç Trofim Georgiev	2	89.	Protopopov Apolinariy Kuzym.	topraksız, psalomşçık
83.	Pılıç Georgiy Trifon.	2	90.	Dimov Demyan Demyan.	topraksız
No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının familiyası, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
91.	Yüsumbeli Agripina Anton.	topraksız	99.	Virskiy Boris Mihayl.	sväşçen-nik
92.	Gubaydulin Sibagatulla	topraksız	100.	Balov Georgiy Nik.	1 ()
93.	Kara Georgiy Föodorov	3			
94.	Magleli İvan Pavlov	2			
95.	Magleli Georgiy Pavlov	1			
96.	Magleli Pavel Semónov	5			
97.	Kiosä Zahariy Dmitr.	4			
98.	Kiosä Grigoriy Zahar.	1			

/Tombarlak fiolet boyada peçat: Turgay oblastı, Aktübinsk okrugı, Lohviňk volostisi/.
Bu spisok dooru yazılmas için el veriler. Küü upravas predsedateli /Yazılmas/

Sekretar

/Yazılmas/

Лист 1

Форма № 2. Список домохозяев.

**Всероссийская сельскохозяйственная перепись
1917 года.**

Губерния область	Тургайская округа				
Волость	Логвинукская станица и пр.				
Населенный пункт пос. Болгарский					
№ в списку изъединенного неста 4					
№ по порядку	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число надельных единицъ	№ по порядку	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число надельных единицъ
1	Кожокар Антон Ивановъ	3	9	Соколовъ Степанъ Филипп.	1
2	Макеевъ Георгий Степан.	5	10	Маринъ Илья Георгиевъ	4
3	Русевъ Александр Ивановъ	3	11	Бенжекоу Иванъ Георгиевъ	1
4	Петровъ Семенъ Дмитрий.	6	12	Коноваловъ Николай Николаевич	2
5	Турдубъ Владимир Владил.	1	13	Воронцовъ Андрей Ивановъ	1
6	Русевъ Николай Николаевич	2	14	Воронцовъ Иванъ Георгиевич	2
7	Турдубъ Владимир Владил.	5	15	Кара Иванъ Георгиевъ.	1
8	Томашъ Андрей Михаил	3	16	Железогло Олегъ Николаевъ	1

ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ	Число надданныхъ единицъ	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ	Число надданныхъ единицъ
18 Маринъ Андрей Дмитр.	2	27 Маринъ Даниилъ Дмитр.	7
18 Маринъ Андрей Дмитреевъ	1	28 Калосовскій Афанасій Григор.	1
19 Магомедъ Овуръ Семен.	3	29 Орловъ Иванъ Михаил.	3
20 Георгъ Евстафій Никол.	2	30 Мариновъ Георгій Дмитр.	3
21 Георгъ Николай Евстаф.	1	31 Конюху Иванъ Овуръ	3
22 Годолю Георгій Петровъ	7	32 Карапетрій Георгій Георгіевъ	1
23 Георгъ Николай Иван.	3	33 Орловъ Михаилъ Ивановъ	2
24 Маринъ Петръ Ильинъ	3	34 Гильчукъ Георгій Григорій.	2
25 Келечъ Владиміръ Родоль.	2	35 Гильчукъ Григорій Георг.	2
26 Келечъ Овуръ Иванъ.	4	36 Костовъ Иванъ Георгіевъ	4

ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ	Число надданныхъ единицъ	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ	Число надданныхъ единицъ
Костовъ Александру Дмитр.	3	42 Ческовъ Георгій Дмитр..	1
Маклекъ Николай Семен.	3	48 Гайдаръ Політкожанъ Васил.	2
Кадаковъ Нестанчукъ Иван.	3	49 Келечъ Гарасимъ Георг.	3
Костовъ Абраамъ Александ.	4	50 Баловъ Дмитрій Дмитр.	1
Кройтаръ Иванъ Николаевъ	7	51 Баловъ Дмитрій Георгіевъ	2
Железою Александру Никол.	1	52 Баловъ Николай Дмитр.	1
Мироненко Іванъ Григорівъ	4	53 Киркою Георгій Константій.	1
Копищукъ Константина Иван.	3	54 Личуканъ Афанасій Васил.	3
Копищукъ Демітровъ Овуръ	3	55 Кадаковъ Иванъ Овуръ	2
Димитровъ Дмитрій Георгіевъ	3	56 Маринай Константина Петровъ	3

№ по порядку.	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число недельныхъ единицъ.	№ по порядку.	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число недельныхъ единицъ.
57	Юсуповъ Степанъ Ивановъ	4	67	Приходчикъ Даниилъ Иван.	2
58	Куликъ Петръ Георгіевъ	1	68	Кирловъ Афанасій Георг.	3
59	Мурзакай Георгій Васильевъ	1	69	Чавдаръ Федоръ Ильинъ	3
60	Мурзакай Алексей Васильевъ	1	70	Бодровъ Иванъ Афанас.	2
61	Ворнишъ Иванъ Ивановъ	2	71	Гало Илья Ильинъ	2
62	Приходчикъ Иванъ Даниловъ	1	72	Сырбовъ Несторъ Дмитр.	4
63	Кандуръ Димитрий Георгіевъ	2	73	Мукишъ Василий Степан.	3
64	Русакъ Михаилъ Ивановъ	6	74	Малюса Иванъ Николаевъ	1
65	Давъ Георгій Николаевъ	5	75	Курдюмовъ Петръ Михаил.	2
66	Кандуръ Николай Дмитриевичъ	1	76	Малагашъ Михаилъ Иван.	4

Форма № 2. Списокъ домохозяевъ.

Листъ 2

Всероссійская сельскохозяйственная перепись
1917 года.

Губернія Уфимскій
область округъ
Волость Кокшетауская
станица и пр. Общество (сельское, поселковое, сельское и пр.)
Населенный пунктъ пос. Болгарский
село, деревня, вуль, улусъ, имѣние и проч.

№ по списку
населенныхъ
местъ 4

№ по порядку.	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число недельныхъ единицъ.	№ по порядку.	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число недельныхъ единицъ.
78	Ворниковъ Георгій Ивановъ	3	74	Конопаръ Георгій Констант.	3
79	Молчанъ Иванъ Васильевъ	1	85	Боинчайскъ Михаилъ Степ.	2
80	Ворниковъ Петръ Ивановъ	1	86	Галовъ Георгій Георгіевъ	1
81	Димитровъ Симиронъ Дмитр.	1	87	Димитровъ Георгій Георгіевъ	2
82	Мукишъ Димитрий Георгіевъ	2	89	Протопоповъ Аполинарий Кузьм.	2
83	Мукишъ Георгій Приход.	2	90	Димитровъ Димитровъ	2

№ по порядку	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число наименований одиннадцати	№ в порядку	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число наименований одиннадцати
91	Кеуденер Ахрийчик, Антон.	деви.	99	Чернович-шкотаевъ.	
92	Губанчуков Сидорович, Илья.	деви.	100	Бирский (сын).	
93	Карон Георгий Георгров.	3		Гориев Михаил.	
94	Малескин Иван Фабиев.	2		100 Гаврил Георгиевич (сын)	
95	Малескин Георгий Навров.	1			
96	Малескин Навров Семенов.	5			
97	Киселев Захарий Захар.	4			
98	Киселев Григорий Захар.	1			
Всего Документ составлен и подписан засвидетельствован Список Ученых членов секции Агробиологии					

Bütün Rusiya çiftçiliklerinin sayı 1917 y.¹

Guberniya (oblast) Turgay uezdi Aktübinsk Volostı (staniça h. b.) Lohvič topluluu (küü, posolok, aul h. b.) posolok hesabı yaşama eri (küü, derevnä, aul, ulus, imenie h. b.) posolok Besarabskiy. No oturma erleri sayısı 3.

No sayısı	Çorbacının laabı, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının laabı, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
1.	Brodețkiy Leontiy Ivanov	3	9	Burák Mihail Georgiev	2
2.	Margo İvan Vasilyev	1	10.	Yavorskiy Spiridon Aleksandr.	2
3.	Margo Vasilyi Georgiev	5	11.	Lazov Andrey Petrov	2
4.	Kaşovskiy Harlampiy Födorov	5	12.	Lazov Pötr Prokof.	4
5.	Antoşenko İvan İvanov	3	13.	Prohnitkiy İosif İvanov	2
6.	Şevçenko Sidor Gordeev	4	14.	Kaşovskiy Vladimir Evstaf.	1
7.	Karonto Dmitriy İvanov	4	15.	Vradiy Pötr Sidorov	2
8.	Prohnitkiy Georgiy Filipov	2	16.	Burdajan Pötr Yakovlev	4
No sayısı	Çorbacının laabı, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının laabı, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
17.	Proka İvan Aleksandr	1	27.	Kitastıy Akim İvanov	5
18.	Migov Levter Georgiev	2	28.	Kostük İvan Stepanov	4
19.	Karastanov Pötr İvanov	1	29.	Stançev Fedosiy Efremov	4
20.	Novak Vasilyi Stepan.	2	30.	Kitastıy Nikolay İvanov	6
21.	Oleynik Vasilyi Nikolaev	5	31.	Roybo Moisey Vasilyev	1
22.	Bantiş Yakov Stepanov	4	32.	Şoyma Pavel Födorov	3
23.	Panteley Anna İvanovna	4	33.	Bantiş Andrey Stepan	6
24.	Antamonov Tihon Pavlov	5	34.	Motroy Kupriyan Vasil.	2
25.	Dedü Saveliy Födorov	2	35.	Koçkıy Emelyan Grigor.	3
26.	Grekov İlya Dmitriev	5	36.	Kitastıy İvan İvanov	3
No sayısı	Çorbacının laabı, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının laabı, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
37.	Podura Födor Aleksandr.	3	47.	Oltu Yakov İvanov	2

¹ Ф.69: Гос.архив Актюбинской области :: Архивы Казахстана ... <https://forum.vgd.ru> > 0.htm

38.	Kosolovskiy Dmitriy Vasil.	3	48.	Goläto Roman Nikit.	1
39.	Margo Grigoriy Vasil.	1	49.	Oltu Ivan Hariton.	3
40.	Jiläpov İvan Petrov	3	50.	Slovioglo Georgiy İlyiç	2
41.	Mirça Samuil Georgiev	3	51.	Roybo Meletiy Moiseev	1
42.	Arap Pötör Nesterov	2	52.	Kravçenko Anton Alekseev	3
43.	Prohnițkiy İvan Vasilyev	1	53.	Prohnițkiy Vasilii Nikifor	2
44.	Brodețkiy Yakov Leontyev	1	54.	Çakirov Mihail İvanov	4
45.	Lazo Timofey Semönov	1	55.	Zabunova Domna İgnat.	2
46.	Margo Timofey Semönov	2	56.	Oltu Georgiy İvanov	3
No sayısı	Çorbacının laabı, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı	No sayısı	Çorbacının laabı, adı hem boba adı	Toprak çorbacısı sayısı
57.	Skutari Spiridon İvanov	2	67.	Lungo Emmanuil Nikol.	(toprak-sız)
58.	Sirbu Karp Antonov	5	68.	Burdajan Maksim Petrov	1
59.	Pokatilo Semöñ İvanov	1	69.	Kravçenko Makar Grigor.	3
60.	Popov Mihail Vlasov	(toprak-sız)	70.	Dodon Semöñ Aleksandr.	2
61.	Slavioglo İlya Nikolaev	(toprak-sız)	71.	Sadkeviç Nikita Parfent.	2
62.	Garaşçenko Stepan Borisov	(toprak-sız)	72.	Sadkeviç İvan Nikitin	2
63.	Skutary Spiridon Stepan.	(toprak-sız)	73.	Sadkeviç Stepan Nikit.	1
64.	Morozov Osip İpolitt.	(toprak-sız)	74.	Sadkeviç Aleksandr Nikit.	2
65.	Beliy Pötör Sergeev	(toprak-sız)	75.	Tereşçenko Makar Danilov	(toprak-sız)
66.	Zabunov Födor Borisov	(toprak-sız)	76.		

/Tombarlak fiolet boyada peçat: Turgay oblastı, Aktübinsk okrugu, Lohviçk volostı.
 Bu spisok dooru yazılmış için el veriler. Küü upravas predsedateli /Yazılmış/
 Sekretar /Yazılmış/

Лист 1

Документ № 2. Список домохозяев.

Всероссийская сельскохозяйственная перепись
1917 года.

Губерния область	Тургайская	Уезд округа	Актюбинский	
Волость	Лохвицкая	Общество (сельское, поселковое, ауловое и пр.)	по сельской	
станица и пр.			село Бессарабский	
Населенный пункт пос. Бессарабский		№ по списку населенного места	3	
Но порядку	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число надельных единиц.	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число надельных единиц.
1	Бредечкин Леонтий Ивановъ	3	Бурдес Михаил Георгиевъ	2
2	Марко Иван Васильевич	1	Севорский Спиридон Александ	2
3	Марко Василий Георгиевъ	5	Лазовъ Андрей Петровъ	2
4	Камовский Харсаний Федоровъ	5	Лазовъ Петр Прохор.	4
5	Актощенко Иванъ Ивановъ	3	Архенчукъ Георгий Ивановъ	2
6	Шевченко Сидоръ Сороковъ	4	Камовский Владимир Евстаф	1
7	Керчинко Деникин Ивановъ	4	Врадис Георгий Сидоровъ	2
8	Архенчукъ Георгий Ивановъ	2	Бурдеска Пантелеймоновъ	4

Номер по порядку.	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число надъимых единиц.	Номер по порядку.	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число надъимых единиц.
17	Грековъ Иванъ Александър.	1	27	Кимасимъ Александръ Ивановъ	5
18	Миловъ Левтеръ Георгіевъ	2	28	Костюкъ Иванъ Степановъ	4
19	Карасіановъ Петръ Ивановъ	1	29	Сінаїчевъ Одесій Ефремовъ	4
20	Новакъ Василь Степановъ	2	30	Кимасимъ Николай Ивановъ	6
21	Савинъ Василь Николаевич	5	31	Родьо Мензій Васильевъ	1
22	Балашъ Любъ Степановъ	4	32	Шойманъ Павелъ Осиповъ	3
23	Напетянъ Андръ Иванович	4	33	Балашъ з Евстратъ Степановъ	6
24	Симоновъ Михаилъ Гавриловъ	5	34	Мотрой Куликовъ Василь	2
25	Дедо Савинъ Осиповъ	2	35	Коцукъ Емельяновъ Григор.	3
26	Чесовъ Михаилъ Денисовъ	5	36	Кимасимъ Иванъ Ивановъ	3

Номер по порядку.	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число надъимых единиц.	Номер по порядку.	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ.	Число надъимых единиц.
27	Додуръ Федоръ Александър.	3	47	Олту Любъ Ивановъ	2
28	Косаловский Денитръ Васил.	3	48	Голдъ Романъ Никий.	1
29	Марғанъ Григорий Васил.	1	49	Олту Иванъ Харитонъ.	3
30	Ничайовъ Иванъ Петровъ	3	50	Словіогло Георгій Нестор.	2
41	Мирза Романъ зе Георгіевъ	3	51	Родьо Мелемій Мансевъ	1
42	Сарай Петръ Чистопровъ	2	52	Аправленко Антонъ Георгіевъ	3
43	Прокопчукъ Іванъ Васильевъ	1	53	Прокопчукъ Василь Никифор.	2
44	Продегжукъ Любъ Михайловъ	1	54	Чикіровъ Михаилъ Ивановъ	4
45	Лазо Михаилъ Семеновъ	1	55	Задучовъ Данила Ильинъ	2
46	Марға Михаилъ Васил.	2	56	Олту Георгій Ивановъ	3

ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВ		Число номера записи	Номер записи	ФАМИЛИИ, ИМЕНА И ОТЧЕСТВА ДОМОХОЗЯЕВЪ	
57 Скутаре Симиронов Ивановъ	2 67	елу ило	ду	Елиманчук Никол.	
58 Сырбук Карпаковниковъ	5 68	Бурду Мал	1	Максимов Петровъ	
59 Доканило Семенов Ивановъ	1 69	Кравченко	3	Макарчук Григор.	
60 Попова Михаил Борисовъ	(безн.) 70	Догон	2	Семенов Александр.	
61 Глабко	(безн.) 71	Радченко	2	Глускина Парфения	
62 Гарашенко Симиронов Борисовъ	(безн.) 72	Радченко	2	Ильин Никитинъ	
63 Скутаре Симиронов Симеон	(безн.) 73	Радченко	1	Симеонов Никитинъ	
64 Морозовъ Осипов Ильинъ	(безн.) 74	Радченко	2	Симеонов Никитинъ	
65 Гавриловъ Петров Сергеевъ	(безн.) 75	Чернович Акимовъ	148	Чернович Акимовъ	
66 Задуловъ Денисов Борисовъ	(безн.) 76	Макарчук Даниловъ			
Документ: село Симеонов Чуросинский район Место: Симеонов Чуросинский район Составитель: А. Колесников					

1918 y. Bolgarka kүүү Lohviتا volosti Aktubinsk uezdi
yaşayannar listas kimä lääzim imelik hem toomnuk¹

Bolgarka kүүү Lohviتا volosti Aktubinsk uezdi yaşayannarının listası,
kimä lääzim produkt hem toomnuk

Adlar hem laaplar	Kaç can ayledä	Nekadar booday ek-mää var pud olarak Kaç desätina ekelecek	İş için hayvan sayısı	Nekadar lääzim doyurmaa ayleyi bu yılın av-gustun 1-iñä görä		Nekadarolacek toom-nuk pud olarak	Booday zapasin kalintisi		Nekadar lääzim bölmää booday imeelik hem toom-nuk için
				pud	funt		pud	funt	
Georgiy Kirçoglo	3	45	9	4	13	0,5	45	"	13 0,5
Vasiliy Çavdari	5	157	25	6	21	35	125	10 5	" "
Afanasiy Kostov	3	50	13	4	13	0,5	65	" "	28 0,5
Hristafor Sırbov	6	10	12	2	26	10	60	" "	76 10
Feodor Jelezoglo	9	250	30	8	39	15	150	60 25	" "
Zinoviya Terzi	6	50	15	"	26	10	75	" "	51 10
İvan Kroitor	10	200	25	8	43	30	125	31 10	" "
Trifon Piliç	7	128	19	4	30	25	95	" "	" "
Georgiy T. Piliç	5	100	15	4	21	35	75	" "	" "
Ilya Balov	3	50	15	4	13	0,5	75	" "	38 5
Feodor Çavdari	4	110	18	4	17	20	90	" "	" "
Andrey Vornikov	4	125	21	4	17	20	105		
Dmitriy D. Balov	5	175	25	5	21	35	125	28 5	" "
Dmitriy Balov	3	30	8	"	13	0,5	40	" "	23 5
Afanasiy Lütkan	8	200	25	8	43	30	125	31 1	" "
Dmitriy Marinov	12	150	30	8	52	20	150	" "	52 20
Afanasiy Kolosovskiy	5	40	10	4	21	35	40	" "	21 35

¹ 1918 год. Список жителей села Болгарка Лохвицкой ...myaktobe.kz › archives
(дата обращения – 14.10.2019).

GAGAUZLAR İŞ ARMİYASINDA (TRUDARMİYADA) KAZAHSTANDA 1944-1953 yy.

İş armiyası (iş frontu) peydalandı Sovet Birliindä taa 20-ci yıllarda چivil cengindä. İkinci Dünnä cenginda "trudarmiya" – sovet vatandaşlarına bir asker formasıydı¹.

İş armiyasına Büyük Vatan cengi yıllarında mobilizat edärdilär Orta Aziya halklarını, angıların arasında vardı çok uzbek, tacik, turkmen, kırız hem kazah².

İş armiyasına mobilizat edilärdilär o halkları, angılarına sovet kvedi politika tarafından yoktu inan. Bu kategoriyaya girärdilär o naşıyalardan insannar, hangıları devletleri cenc edärdilär Sovet Birliinä karşı: nemtelär, finnär, romunnar, ungarlar, bulgarlar³.

O gagauzların dokumenterindä, angılarını 1944-1945 yıllarda mobilizat ettilär İş armiyasına, asker komisariati yazardı «Kırmızı asker» yada «İş armiyası».

Kurcu (büün – Vinogradovka k.) küyündän 1944-cü yilda dekabridä alêrlar ilk partiyayı Trudarmiyaya Kazahstana, Karaganda şahtalarda işlemää. 1953-cü yıla kadar Karagandaya yollamışlar 800 kişi 18-50 yaşında. Sora Karagandaya çekederlär gitmää karıları hem uşakları da. İlk demislär, ani alêrlar Trudarmiyaya cenc vakıdına kadar. Ama adamnarı zorlan tutmuşlar şahtalarda 1953-cü yıla kadar. Açılan öler Stalin, ozaman çekederlär kolvermää insannarı evä. Varmış osoylar, angıları kaçarmışlar Karagandan evä, ama onnarı tutarmışlar da kaparmışlar türmeyä.

Moldaviyadan hem Ukraynadan İş armiyasına Sovet kvedi mobilizat etti 20 bin gagauz, angıların büyük bir sayısını yolladılar Kazahstana

Karaganda kömür baseynasına⁴. Karagandada gagauzlarıkoydular yaşamaa bordeylerdä hep o erlerdä, neredäyaşardılar nemtelär, inguşlar, çeçennär, yaponnar h. b.

1953 yilda İş armiyasından gagauzları hem başka naşıyaları Stalin öldürktän sora çekettilär brakmaa dönsünnär kendi evlerinä. Çoyu gagauzların döndülär kendi küülerinä Moldaviyada hem Ukraynada. Amavardı osoy aylelär, angıları istämedilär gitmää geeri Besarabiyaya. O gagauzlar 1944-1953 yıllarda kablettilär profesiya: şahtör, yapıcı (stroitel), slesari, şoför. Vardı osoy şah törlar, angıları yaptılar kendi aylesinä ev. Gençlär bitirdilär şkola Karagandada, evlendilär da istämedilär olmaa kolhozcu. Büün Karagandada var gagauz diasporası, kimileri gelerlar ana-boba küülerinä dolaşmaa dedelerin topraklarını.

Gagauz halkın istoriyasında kaldı bir derin nişan İkinci Dünnä cengi yıllarından, açan binnärlän adam mobilizat edildi İş armiyasına işlemää Kazahstanda.

Cenk bittiktän sora, açan 1946-cı yilda İş armiyasına mobilizaşa kanona görä bitti⁵, ama halizdä o işçilerä, angılarına o yıllarda geldilär ayleleri, vermedilär izin, brakıp şahında iş erini, dönsünnär ana tarafına. İş armiyasında bulunan insannın arhivindä kaldılar türlü dokumentlär⁶.

¹ Гончаров Г.А.»Трудовая армия» периода Великой Отечественной войны: российская историография // Экономическая история. Обозрение/ Под ред. Л. И. Бородкина. Вып. 7. М., 2001. С. 154.

² Гончаров Г.А. Категориальный состав «трудовой армии» на Урале в годы Великой Отечественной войны // Вестник Челябинского государственного университета. 2011. № 34. С. 62.

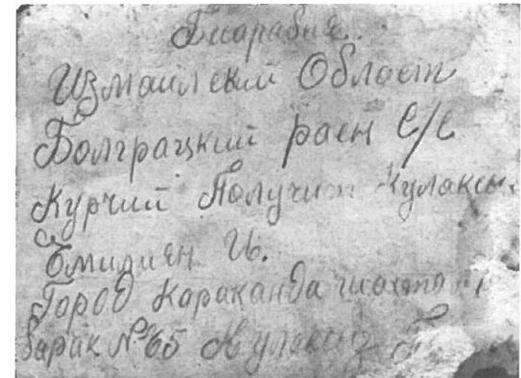
³ Булгар С. С. Мобилизация гагаузов в «трудовую армию» в годы Великой Отечественной войны // Грамота. Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики, серия «Исторические науки и археология». 2017. № 5. Часть 1. С. 36.

⁴ Булгар С.С. Участие гагаузов в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.: канд. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. Брянск, 2017. С. 152.

⁵ Курочкин А.Н. «Трудармия»: историография и источники// Российские немцы: Историография и источниковедение. С. 131.

⁶ Булгар С.С. Участие гагаузов в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.: канд. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. Брянск, 2017. С. 177.

41.	Yakuşenko Olyga Grigoryevna	1928	Kurcu k., noyabri 1944 y.	Kazahstan, Karaganda kas.	-
42.	Angelov Vladimir Georgievic	1929	Kurcu k., noyabri 1944 y.	Kazahstan, Karaganda kas.	-
43.	Molla İvan Vasilyeviç	1923	Kurcu k., noyabri 1944 y.	Kazahstan, Karaganda kas.	-
44.	Kalyçev Födor Stepanoviç	1924	Kurcu k., noyabri 1944 y.	Kazahstan, Karaganda kas.	-
45.	Çoban Lübovy Karpovna	1929	Kurcu k., noyabri 1944 y.	Kazahstan, Karaganda kas.	-
46.	Kulaksız Harlampiy Emelyanoviç	1924	Kurcu k. ⁶ , noyabri 1944 y.	Kazahstan, Karaganda kas.	Kömür şahtası No1 (foto altında yazı)
47.	Kulaksız Georgiy Petroviç	1925	Kurcu k. ⁷ , noyabri-dekabri 1944 y.	Kazahstan, Karaganda kas.	Kömür şahtası No1 (foto altında yazı)
48.	Kulaksız Pötr Emilyanoviç	1925	Kurcu k. ⁸ , noyabri-dekabri 1944 y.	Kazahstan, Karaganda kas.	Kömür şahtası No1 (foto altında yazı)

Kurçular İş armiyasında, soldan saaya: Kulaksız G.P. (1925 d.y.), Kulaksız H.E. (1924 d.y.), Kulaksız P.E. (1926 d.y.). 1945 yıl, Karaganda kas.

¹² Личный архив Булгар С.С. Информатор: Иовчу (Кулаксыз) Мария Георгиевна, 1952 г.р., Москва, уроженка с. Виноградовка, Боградского р-на, Одесской обл., Украина.

¹³ Там же.

¹⁴ Там же.

Kubeylilär İş armiyasında, soldan saaya: Trufkin İ., Çekal V., Galac. Sverdlovsk oblastı, Karpinskkas. Fotoda: Sakal M. P. kiyadından «Кубей: очерки и материалы по истории села Кубей-Червоноармейское в Бессарабии». Odessa, 2013)

Kurçular İş armiyasında, Karagandakas., Stalin adlı sovhoz. Fevral 15-i 1946 y. Fotoda: 1) Oprä Pötr Födoroviç, 2) Oprä İvan Födoroviç, 3) Kiriak Pötr İvanoviç, 4) Kışla Födor İvanoviç 5) Kiriak Mihail İvanoviç 6) Paşeçnik İvan

KAZAHSTAN GAGAUZLARININ DİLİ İÇİN¹

Büünkü gündä Kazahstan topraklarında, taa çok Kökpekti (küülär Kökpekti, Romanovka, Prohladnoe, Ivanovka, Bukonj), Jarma (küü Georgievka), Çar, Aksuat, Ayaguz hem Urcar rayonnarında Semipalatinsk oblastında hem kimi erlerdä Duu-Kazahstan hem Pavlodar oblastlarında yaşêêrlar gagauzlar (20-30 kişilik grupalar). Onnar gagauz kolonistlerin evlatları, angılarını tar hükümeti geçirmiş Besarabiyadan Stolipin agrar reformasından sora 1908-1914-cü yıllarda.

Bitki vakıda kadar Kazahstan gagauzları çekmedi aaraştırmacıların interesini. Kazah insannarın arasında elli yıldan zeedä yaşayan gagauzların dilini ilk başladılar aaraştırmacı raametli S.A. Amanjolov hem G.K. Kaliev. Yazın 1955 hem 1956-ci yıllarda onnar gittilär gagauzların yaşama erlerinä Tarbagatay rayonunda Duu-Kazahstan hem Kökpekti rayonunda Semipalatinsk oblastında, neredä topladılar Kazahstan gagauzları için material, yazdılar bir bölüm gagauz lafi hem masalı «Aşık-Garip», belli edip Kazahstan gagauzların dilindä bir sıra dialekt özelliklerini.

1959-cu yılın iyun-iyül aylarında Kazahstan Sovet Sozialist Respublikası dil hem literatura İnstitutu yaptı bir ekspediya çalışması Kökpekti hem Jarmin rayonnarına Semipalatinsk oblastında Kazahstan gagauzların dilini ürenmää deyni. Belli edildi, ani orada yaşêêr 400 gagauz (taa çoyu Kökpekti rayonunda), angıların taa çoyu göç etmişlär Besarabiya guberniyasından – Valkaneş, Etuliya, Gavanosa, Çesmeköy hem taa başka küülerdän. Dokumentlerdä onnar yazılı «bolgar», ama kendi adını tanıdêrlar etnonimnan «gagauz» hem «gacal», dilini dä sayêrlar «turk dili».

Gagauzlardan yazılı bir bölüm folklor materialı hem gagauz lafları türlü tematikada. Folklor dilindä görüner kimi özelliklär, angıları çekiler, bizä görä, dialekt ayırilıklarının kendi gagauz dilindä. Osoy, örnekler taa çok kullanılan şindiki zaman forması -iy/-iy ("al^ı", "bekliy") -er/er formasının erinä ("alér", "bekleer"), geçmäk h>f (foroz<horoz, foru<horu), kimi kerä çok sayılı afikstä bozulêr singarmonizma işliklerin zaman formalarında (gidiylar, üüreniylar), sporadik razgeler reduktiya çokluk sayısı afiksindä (terzilä, otur^ılla) h. b. Kökpekti rayonunda kimi gagauzların lafetmesindä belli oldu özelliklär, angıları harakterli gagauz kırçaklıların lafetmesinä,

angıları küçük sayıda yaşêêrlar Ayaguz rayonunda: *buuday erinäbooday*, şindiki zaman formasında afiks -er/er (*oynêêr, gorer*).

Kazahstan gagauzlarının dili koruyêr slavân dilleri etkisini leksika, fonetika hem gramatika uurunda.

Semipalatinsk oblastının Kökpekti rayonunda kimi gagauzların dilindä belli olêr geçiş ç>ş (*kaşt^ıisti, geşt*), ne ani baalı, bizä görä, kazah dilinin etkisinnän. Alarak hesaba, ani kazahstan gagauzlarının lafetmesi gösterer belli bir interes, angısını var nicä görmää nicä bir örnek, nasıl biri-birini etkileerlär türlü alt grupalara girän senselä dillär, Kazahstan SSR Bilim Akademiyası dil hem literatura İnstitutu kurêr plan incelemää Semipalatinsk oblastında yaşayan gagauzların dil özelliklerini.

A. S. Amanjolov
(Alma-Ata)

¹ Аманжолов А.С. О языке казахстанских гагаузов// Вопросы Языкознания. № 3. 1960. М., 1960. С. 156-157.

KAZAHSTAN GAGAUZLARININ DİLİ İÇİN¹

Büünkü gündä Kazahstan topraklarında, taa çok Kökpekti (küülär Kökpekti, Romanovka, Prohladnoe, Ivanovka, Bukoni), Jarma (küü Ge- orgievka), Çar, Aksuat, Ayaguz hem Urcar rayonlarında Semipalatinsk oblastında hem kimi erlerdä Duu-Kazahstan hem Pavlodar oblastlarında yaşêêrlar gagauzlar (20-30 kişilik grupalar). Onnar gagauz kolonistlerin evlatları, angılarıñ tar hükmüti geçirmiş Besarabiyadan Stolipin agrar reformasından sora 1908-1914-cü yıllarda.

Bitki vakıda kadar Kazahstan gagauzları çekmedi aaraştırmacıların interesini. Kazah insannarın arasında elli yıldan zeedä yaşayan gagauzların dilini ilk başladilar aaraştırmacı raametli S.A. Amanjolov hem G.K. Kaliev. Yazın 1955 hem 1956-ci yıllarda onnar gittilär gagauzların yaşa- ma erlerinä Tarbagatay rayonunda Duu-Kazahstan hem Kökpekti rayo- nunda Semipalatinsk oblastında, neredä topladilar Kazahstan gagauzları için material, yazdilar bir bölüm gagauz lafi hem masalı «Aşık-Garip», belli edip Kazahstan gagauzların dilindä bir sıra dialekt özelliklerini.

1959-cu yılın iyün-iyül aylarında Kazahstan Sovet Sozialist Respubli- kasıdıl hem literatura İnstitutu yaptı bir ekspediçiya çalışması Kökpekti hem Jarmin rayonlarına Semipalatinsk oblastında Kazahstan gagauzla- rın dilini üurenmää deyni. Belli edildi, ani orada yaşêêr 400 gagauz (taa çoyu Kökpekti rayonunda), angıların taa çoyu göç etmişlär Besarabiya guberniyasından – Valkaneş, Etulya, Gavanosa, Çeşmeköy hem taa baş- ka küülerdän. Dokumentlerdä onnar yazılı «bolgar», ama kendi adını tanıdêrlar etnonimnan «gagauz» hem «gacal», dilini dä sayêrlar «türk dili».

Gagauzlardan yazılı bir bölüm folklor materialı hem gagauz lafları tür- lü tematikada. Folklor dilindä görüner kimi özelliklär, angıları çekiler, bizä görä, dialekt ayırilıklarının kendi gagauz dilindä. Osøy, örnekler taa çok kullanılan şindiki zaman forması -iy/-iy ("alı", "bekliy") -ér/er formasının erinä ("alér", "bekleer"), geçmäk h>f (foroz<horoz, foru<horu), kimi kerä çok sayılı afikstă bozulêr singarmonizma işliklerin zaman formalarında (gidiyalar, üüreniyalar), sporadic razgeler reduktyia çokluk sayısı afiksindä (terzilä, oturıla) h. b. Kökpekti rayonunda kimi gagauzların lafetmesindä belli oldu özelliklär, angıları harakterli gagauz kipçaklılarının lafetmesinä,

angıları küçük sayıda yaşêêrlar Ayaguz rayonunda: *buuday erinäbooday*, şindiki zaman formasında afiks -ér/er (*oynéér, gorer*).

Kazahstan gagauzlarının dili koruyêr slavän dilleri etkisini leksika, fonetika hem gramatika uurunda.

Semipalatinsk oblastının Kökpekti rayonunda kimi gagauzların dilindä belli olér geçiş ç>s (*kaştıishi, geştij*), ne ani baalı, bizä görä, kazah dilinin etkisinnän. Alarak hesaba, ani kazahstan gagauzlarının lafetmesi gösterer belli bir interes, angısını var nicä görmää nicä bir örnek, nasıl biri-birini etkileerlär türlü alt grupalara girän senselä dillär, Kazahstan SSR Bilim Akademiyası dil hem literatura İnstitutu kurêr plan incelemää Semipalatinsk oblastında yaşayan gagauzların dil özelliklerini.

A. S. Amanjolov
(Alma-Ata)

¹ Аманжолов А.С. О языке казахстанских гагаузов// Вопросы Языкоznания. № 3. 1960. М., 1960. С. 156-157.

Erlär, neredä Kazahstanda yaşêîlar gagauzlar (hazırlandı A.S. Amanjolovun statyasına göre "Kazahstan gagauzlarıñ dili için"¹).

A.S. AMANJOLOV¹

GAGAUZ TEKSTLERİ

No	Kazahstan SSR oblastları, neredä grupa-grupa yaşırdı gagauzlar	Kazahstan SSR Bilim Akademiyası Dil hem literatura institutu zaametçileri S.A. Amanjolovun hem G.K. Kalievin aşaadaki rayonnara yaptıı ekspediçiyaların dataları	Küü	Besarabiy külülerindän gagauz kolonistlerin evlatları 1907-1917 yy. Stolipin agrar reformasına görä
1.	Semipalatinsk oblastı	Kökperti rayonu (ekspediçiya yazın 1955 y., ekspediçiya yazın 1956 y., ekspediçiya yazın 1959 y.). (Bu rayonda birkaç gagauzun lafetmesi benzeer Moldaviya SSR Kıpçak küyündän gagauzların lafetmesinä)	Kökperti	400 gagauz (Amanjolova görä ²) külülerdän Valkaneş, Etuliya, Gavanosa, Çeşmeköy, Çadır-Lunga
		Romanovka		
		Prohladnoe		
		Ivanovka		
		Bukoni		
		Jarma rayonu (ekspediçiya yazın 1959 y.)	Georgievka	
		Çarsk rayonu		
		Aksuat rayonu		
		Ayagoz rayonu (Bu rayonda birkaç gagauzun lafetmesi benzeer Moldaviya SSR Kıpçak küyündän gagauzların lafetmesinä)		
		Urcarskiy rayonu		
		Alga rayonu		
2.	Duu Kazahstan oblastı	Tarbagatay rayonu (ekspediçiya yazın 1955 y., ekspediçiya yazın 1956 y.)		
3.	Pavlodar oblastı			

¹ Аманжолов А.С. О языке казахстанских гагаузов// Вопросы языкоznания. М., 1960. С. 156-157.

² Hep orada.

AKILLI KIZ

Çocuk gidiy kız kendine bakmaa akıllı-akıllı olsun. Gidiy bir kûve. Kız bubasının gezärmiş satta. Bubası gidiy bu yani, kız gidiy oyanı, bubası gidiy oyanı, kız gidiy buyanı. Çocuklan kız karşılaşıy. Çocuk sorıy kiza:

- Kim o seninnen orda?

Kız ona cuvap veriy öyle:

- Canımın can parisi, yüreemin pervanesi. Onun anası, - diy, - benim anamın kaynanası.

A çocuk annamıy, kim o. Çocuk gene sorıy kiza:

- Eviniz nerde, mari kız?

Sora kız öyle diy ona:

- Bizim evin üstünde yaz da yatiy i kış ta yatiy.

Çocuk annamadı gene. Gidiy kendi eve çocuk, manusuna söyliy:

- Te böyle, te böyle dedi, - diy.

Mamusu anniy, ani bubası.

- Sordum evlarnı, - diy çocuk, - dedi bana, yaz da yatarmış, kış ta yatarmış evin üstünde.

Mamusu diy:

- E çocuum, kırık taliga, kırık kızakyatyı evin üstünde.

Ertesi pazar geliy çocuk kızın evine. Geliy orayı, giriy içeri, kız yıkayıy.

- Nerde buben? - sorıy çocuk kiza.

- Bubam gitti buudayın adını değiştirmee.

- Tez gelecek mi, mari kız?

- Doorudan gelirse, geç gelecek, dolaşmadan gelirse, tez gelecek.

Çocuk gidiy eve gene, söyliy manusuna:

- Mamu, - diy, - sordum bubasını. Söyledi bana: «Gitti buudayın adını değiştirmee». Manusu anniy, ani kızın bubası gitmiş deermene...

Ertesi pazar gidiylar taligalarınınn gelin getirmee. Aliylar gelini,

¹ Аманжолов А. С. Семей облысында туратын гагауздардан жазылып алынган фольклор тексттері// Сб. статей «Казак диалектологиясы». Алма-Ата, 1965. С. 237-246.

gidiy়alar çocuun evine. Yarın yoluna geldiyen, saadiç durgudiy taligaları, sorıy onnara:

- Bulun bana bir er altı toprak, üstü yaprak. Kuuduunu tutayım, tutuunu da öldüreyim. Nekadar narod bilmiy, ne istiy o saadiç. «Soralım geline, – diy narod, – o beki bilecek.

Sorıylar açan geline, gelin söyley onnara:

- O istiy aacın altında bitlenmee, kuvalacak, tutacak ta.

Düün bitiy. Kızın bubası geliy, çocaa (güvesine) söyley:

- Vereyim sana ikiyüz koyun, git onnarı sat, getir bana te bukadar para i koyunnarı da getir geri.

Çocuk gidiy karısına, diy:

- Ne yabayım ben? Buban veriy bana ikiyüz koyun, satayım onnarı bukadar para getireyim i koyunnarı getireyim gene.

- A, – diy kız ona, – götür ikiyüz koyun panayıra, beş-altı karı tut, kırksınlar koyunnarın yapaanı. Sat o yapaanı i koyunnarı da getir geri.

Çocuk öyle yapmış.

Krețova Mariya Ivanovna,

Besarabyadakı Balboka küyündä duumuş, 60 yaşında, gramota yok. – Kökpekti rayonu, Romanovka küyü, iyüln 8-i 1959 y.

KIZÇAAZ ANALIKLAN

Varmış bir adam i bir karı. Adamın varmış bir kızı, karının da bir. Şindi karı istemiy adamin kızını görmee. «Gitsin evden!»– däduya diy, – kirlat onu.

Kızçaaz aaliy-aaliy, gidiy evden. Gide-gide yolda etişmiş bir fırına (sobaya). Osobayıkık, diyona:

- Suva beni i süpür dolayanmı! Gün gelecek, ben sana yapacam bir yardım.

Kız suviy o fırını, süpüriy, gidiy. Etişiy bir alma aacına. Alma aaci kurumuş, o diy o kiza:

- Yısla beni i kaz dolayını, gün gelecek ben sana bir iilik yapacaam.

Kız kazdı alma aacını i yısladı. Gidiy dalşe. Etişiy bir pınara, o pınarı dolayını batak olmuş. Yalvarıy pınar kiza, diy:

- Pakla benim dolayanmı!

Kız paklıy onu. Gidiy dalşe, etişiy bir küçük evcääzä. Orda yaşıy bir babu. O babuya diy:

- Yalvarıyım, kablet beni, yaşayım sizdä.

Babu onu kablediy. Pazar geliy, babu diy kiza:

- Dur evde, a ben gidecem kliseye, a sen yıka uşaklarımı benim.

Babu gidiy. Kız yısıdy su, yıkıy uşakları. Babu geliy kliseden evä. Uşaklar çıky

mamusuna karşı. Mamusuna diylar:

- Bizi kaku yıkadı.

Babu geliy eve, kızçaaza veriy bir sandıucak. O kiza diy:

- Sen git eve, korkma, bu sandıcaanı yolda açma!

Aldı sandıcaanı i kız gidiy eve. Gide-gide etişiy o alma aacına gene. Alma aaci açmış

çiçek, eşermiş, almaları da var kırmızı. Kız veriy alma aaci bir alma sevinmekten. Kız gidiy gene yoluna. Etişiy gene o sobaya – o sobanın içi dolu ekmek. Soba veriy kiza bir somun ekmek sevinmesindän. Kız aliy o ekmeeni, iyi i dalşe gidiy. Etişiy gene pınara. Ordan aliy bir krujka su, içiy. İ etişiy eve. Bubasına diy kız:

- Yap bir büük avul!

Bubası açan yapıy o avulu, kız açıy sanduu, ordan çıkyı ertürlü ayvan, doliy avul içi ayvannan. Ey, analıı kiza sevinmiş, ani çok ayvan getirdi. Şindi kirladı kendi kızını:

- Git getir sen da!

Kendi kızı, üfkelenip, aliy çatıyi, asılıy i öliy. Masal da bitti.

Kivioglova Ekaterina Gerasimovna,
Besarabyadaki Vulkaneştıküyündä duumuş, 58 yaşında, şkolas yok. –
Kökpekti rayonu, Romanovka küyü, iyüln 9-u 1959 y.

FORU

1) Done mari, sen popaz kızı,

Yıldirdım geçtim Tuneyi.

Tune başında kızlar var,

Kızlar var, bez çırpiylar,

Oolannar ot biçiyilar.

Bu gece burda kalmalık,

Bir kız bir gelin almalık.

Bu kuvün adını ne deerlär?

Bu kuvün adını Bulgar küyü deerlär.

Biz de gitsäk, ne deerlär?
Sevmış ta gitmiş deerlär.

*Krețova Mariya Ivanovna,
Besarabyadak Balboka küyündä duumuş, 60 yaşında, şkolas yok.
Kökpekti rayonu, Romanovka küyü, iyüln 8-i, 1959 y.*

2) Mariana, popazın kızı,
Yıldırıdım geçtim Tuneyi.
Tune başında pınar var,
Pınar başında kızlar var.
Kızlar var, bez çırpiylar,
Oolannar ot biçiyalar.
Bu gece burda kalmalı,
Bir bulgar kızı almalı,
Güzel gelin yapmalı.

*Babova Anastasiya Stepanovna,
Semey oblastındak İvanovka küyündä duumuş, 40 yaşında.
Kökpekti rayonu, Kökpekti küyü, iyüln 1-i, 1959 y.*

3) -Mariana, gümüş gerdana,
Kim döktü gümüş gerdana?
-Kuyumcu, canım yazıcı.
Yıldırıdım geçtim Tunei,
Tune başında kalä var,
Kalä başında pınar var.
Pınarda kızlar bez çırpar,
Oolannar çayırda ot biçär.
Bu gecə burda kalalım,
Bir bulgar kızı alalım.

*Posmakova Elena Aleksandrovna,
Besarabyadak Tatar-Kıpçak küyündä duumuş, 63 yaşında.
Kökpekti rayonu, İvanovka küyü, iyüln 17-si 1959 y.*

FİKİRLİK

Varmış üç Vani. Oluylar onnar kafadar. Biri diy:

- Ben sizi doyuracaam ekmeklen parasız.

Sora diy öbürü:

- Sen doyurarsan ekmeklen, ben da ozaman yaanıylan.

A sora diy üçüncüsü:

- A ben da ozaman sulaycaam şaraplan parasız.

Şindi gidiy panayıra ekmek bulacak olan. Baksa – bir çocuk satıy ekmek, sorıy:

- Kaça somunu?

- On kopeyka, – diy.

- İslä, no olsa bir dört-beş somun, a to biz kalabalık, alaciydim, – diy.

- He, amuca, – diy, – dur, bizde evde var taa çok.

- A izlan ozaman getir!

Ozaman bu dolduruy çuvalını, urıy sırtına da gitiriy kafadarlarına.

Şindi gidiy öbürü, yaanı bulacak olan. Baksa – panayırdıa bir çocuk satıy bir toklu. Sorıy:

- Kaça, be çocuk?

- Beş karbona, – diy, – amuca.

- He, olaydı iki, – diy, – alaciydim, bir az olacak.

- Dur, amuca, – diy, – ben şindi gitirecem, evde var taa.

- Ani izlaniver, – diy.

Ozaman bu alıy tokluyu i gidiy götürüy kafadarlarına. Kesiyalar bu tokluyu, pişiriyilar i yiylar ekmeklen. Şindi diy öbürü:

- Nu, kafadarlar, siz beni doyurdunuz, adiyin şindi sizi doyurayım şaraba.

Gidiyla onnar kırçmaya, gidiyla. Bu şaraba doyuracak olan diy:

- Ver bu kafadarıma, sora ver öbürüne, sora ver bana.

İçiyalar sarfoş oluncak. Şindi kırçmacı sorıy:

- Kim ödeycek?

Bu diy ekmekçiye, ekmekçi diy yaanıcıya, yaanıcı diy buna. Çekediyalar çekismee, kavga yapmaa.

- Durun, – diy te olan, ani alınıy şaraplan doyurmaa, – çekismeyin. İçtik – lâzım ödeme.

Ani biz böylä yapalim. Baalaylim kırçmacının gözlerini, da kuvalasın bizi, angımızı tutacak, o da ödeycek.

Baaladıynan kırçmacının gözlärini, kendileri araladıylar kapuyu i çıkip-gidiylar. Onnar çıktıyan kär o vakitta geliy çorbacı. Bu açtıynan

kapuyu, o kucaklı: «Sen ödeyceen!» – diy. Çorbacı bir şamar ona çekiy.

- Ne o, be divane, kendi şarabına kendim mi ödeyceem? – diy.
Az mı geziy onnar, çok mı geziy, bir gün öyle, iki gün öyle. Biri evleniy,
kaliylar iki.

Şindi bunnar da laf ediyalar: «Adı, kafadar, yanaşalım bir ere çırak».

Karşı geliylar onnar bir popaza, soriylar iş. Popaz diy:

- Birinize var iş, a birinize yok.

No bunnar kayıl olıylar işlemee ikisi bir işte, abe birerde olsun-
nar. Biri gidiy inää gütmee. Popazın varmış bir inee. Çıkardıynan o inee
kıra, çekediy o inek kaçmaa i bütün gün durmuy. Güçüyen aydy onu
avşamnayan eve. A öbür olan da, çobatar olaca, bir kürek mayızı iki
yapıpta atıy, a popaz iki küree onun sırtına urıy i iki pazlama veriy.

Şindi toplandıynan avşamnayan bireri, soriylar biri-birine. Bu sırtmaç
olan dii:

- E, kafadar, çok islä iş, bütün gün uyudum, sen, anida çobatar bir çift
çizme dikeeen, al yanına instrumentlerni em skemneciini!

Öyle da yapıy bu ertesi günü. Şindi bu kalıy evde, a o gidiy inee gütmee.
Çıkardıynan o haramı kıra, çekediy kaçmaa. Kırk mera dolaşış bu zavallı,
kay ediy epsini instrumentlerni. A öbür olan da bir kürek mayızı üç yapıy,
uç kürek sırtına yiyy.

Şindi, avşamnayan toplandıynan, ikisi da üfkeli, laf etmiylar biri-
birininen, ikisinin da payına düşiy islä. Yatiylar da ineen yanında damda.
Biri diy:

- Ani git sesle, ne lafediy o duşman popaz?

Bu gidiy pençereye. Popaz diy kariya:

- Ani bakın, ne yabiy o deliler?

Yoliylar kızlarını. Kız çıkışına dışarı, bu geliy erine. Kız gidincek geri,
bu gene gidiy pençereye. Kız diy:

- Yatiylar para kuyusunun üstünde.

Bu geliy da diy:

- Kafadar, azır ol, burada gömülü para.

Çekeydiylar kazmaa o gece, kazıylar paraya kadar. Bu diy:

- Sen gir kuyuya.

O diy:

- Sen gir.

Biri-birini inanmıyılar, no birisi taa şiretmiş, giri y o, dolduruy yarıym
çuval para i kendi da giri y çuvala. Bu dışardakı olan, kaptıynan çuvalı, urıy
sırtına da de kaçmaa. Kaça-kaça farıy, sıbidiy çuvalı i oturuy. Öbürü, çuval
içinde ani, diy:

- Yavaş sıbit, be, kemiklerimi kıracan!

- E sen burdamı be? – diy.

Şindi buluşuylar o evli olannan, söyliylar, ani gidecekler ona
mısafirlee. Bu evli olan diy kariya:

- Gelecekler benim kafadarlarım, konukla onnarı islä.

Karı yapıy piyde, kaz kavuriy, pişiriyertürlü imekler. Birda bunnar
geliylar. Onnar üçü osoy biri-birine benzeşermişler, ani yok nasıl tanımaa,
boydan da birtakım, sesleri da birtürlü. İyilar, içiylar i gidiylar. Adam, gel-
diinen, soriy kariya:

- Geldiler mi?

- Geldiler, – diy.

- Ne yidiler? – diy.

- Te kaz kavurdum.

- Ver bana da ondan, – diy. – Taa ne?

- Piide pişirdim.

- Ver bana da ondan. Taa ne?

- Şarap.

- Nerdä oturdular? – diy.

- Te burda.

O da orayı oturuy. Kaldırdıynan krujkayı, baksa – tavanda bir tulum
işişimik asılı.

- Al, – diy kariya, – te o işimii, zere avşama gelecekler onu çalmaa.

Karı saklıy o tulumu başka ere. Gece vakıdında geliyler, biri durıy
kapuda, biri da pençerede. Kapuya urduynan, adam gidiy kapuya, o
vakıt öbürü urıy pençereye. Adam üfkeleniy, çıkışta çekediy kuvala-
maa, takıştıy birinin ardına. Te o vakıttı kapu açıldıynan, öbürü giriv-
eriy içeri. Girdiynen em ilkin elinnen suvazlıy tavarı, anniy, ani tulum
yok.

- Ani, – diy kariya, – ver şu tulumu, vereyim da kurtulayım.

Karı veriy ona tulumu, bu oolan ali y tulumu da de kaçmaa. Kaçarkana,
karşı geliy adama, çorbacısına tulumun, evli olana. Evli olan diy ozaman:

- Ani ver o tulumu, a sen git çeki gitir, pay edeciiz işiimi.

Veriy da gidiy. Gitse karşı geliy kafadarına. Ozaman bunnar anniylar,
ani tulum gitti çorbacısına. Ozaman bunnardan biri gidiy da adamdan
illeri etişiy o eve, giri y içeri da diy kariya:

- Ani, mari, çıkar gölmeeni da ver bana em birda şalinka, yapayım bir
cünbüş bu delilere. Karşı veriy buna gölmeeni em bir şalinka. Bu deli gidiy
karının gölmeeni, dartiy karının şalinkasını da oturuy eşikte i aalıy, sansı
onun karısı: nerede, mol, geziysin bän dondurum seni bekle-bekle.

- Na, - diy adam, - bu pistiya tulumu, ben gideceem ayvannarı kapamaa.
Bu oolan aliy o tulumu da de ediy kaçmaa. Öyleda adam kurtaramiy
tulumu. Aldadiylar onu
onçun, zere onnar iki, a bu yalnız. Bir akıl, - var laf, - islä, no iki taa da
islä. Ervakıt lazım olmaa fikirli.

*Davılov Petr Nikolayeviç, Romanovka küyündä duumuş,
40 yaşında, Raypromkombinatı kurucusu, orta şkolası var, Vatan
Cengi veteranı- Kökpekti rayonu, Kökpekti küüyü, iyülin 5-i 1959 y.*

ANNATMA

Diil çoktan ben isittim, ani bizim gagauz dilinde var yazı. Bizi, gacalları (gagauzları), evelki vakitta bilmerdiler, ani dünnädä vardık. A şindi epsimiz birtürlü olduk. Bizim kolhozda var ertürlü halk: nemte, gagauz, kazah, çeçen, fin, estonet, latış, litoveť, ukrainet. 1929 yılda, açan yaptık kolhoz («Bessarabiya») Romanovka küyünde Semipalata Oblastisinde, yoktu bir rus bile, episi gagauzdu. O vakit fayda alardık az. Neyçin zere yoktu birlik. Biri çekerdi çalaya, a biri da oysaya. Vardı çok adam, ani istemerdi girmee kolhoza pak te onun için, ani onun var kızı, a başkasında çocuk. A kolhoza ilk yıllar işlerdiler busoy: kızlar ayrı çocuklardan, bir brigadirin işine läzimdi koymaa iki. Klub yoktu. Sobraniyaya gençleri kolvermerdiler, gitse da, onun yanında läzimdi olsun bir inan adam. Onçun da fayda az alardık. A şindi üürendik, nasi dünnädä yaşamaa i üürendik enice işlemee. Faydası şindi çok. Bizim küüde yok adamda, ani dikme maşinka olmasın, yok adamda radiopriyomnik olmasın. Çok adamda var kendi motoşiklet. Şindi evleri yapıylar diil nasi evel çamurdan. Şiferlenen irmi beş-otuz bine yapıy osoy evler. Bizim küüde on ev var osoy. Taa da var çok ev yapıylar, sade ani taa bitirmediler. Şindi biz kolhozda kablediiz em para, em ekin gündeleee. Var adam, ani kablediy otuz bine kadar paraylan. Beş-on binden az yok adam kabletmesin. 1941 yılda bizim gagauzlar kalmadı geri başka halklardan, düüstü cenkte ruslarlan büle, Kazahlarlan büle. Şindi işliiz enice mehanizmaylan, yok mehanizaşıyaâ ani bilmesin gagauz. Eerde gagauzlar kalmıylar başka halktan. Epsi savasıylar üüremmee da vermee çok fayda vatana, osoy ani bizim vatan olsun kavi, zere çok taa duşman bize var.

Davılov Petr Nikolayeviç, iyülin 18-i 1959 y.

YALANCILAR

Çeşmeköyden, Balbokadan toplanermışlar yalancılar Volkaneşe. Sora topladıynan, varmış Balbokadan Kuru oolları (Guguş). Volkaneştiden biri çekediyir yalan söylemee.

- Varmış bir üç yıllık domuzu (skrofa). Kaybelmiş skrofa. Orada domuz, burada domuz - yok domuz. Bir da baksalar - başcyeve varmış bir kabak büük. Eniklemiş (yapmış oniki enik) skrofa o kabak içinde.

A Kuru oolu balbokalı:

- Büük yalan bu yalan, - demiş. Balbokalı diy öyle:- Bän da söyleyim bir yalan... Gidiyr balbokalı göle, tutıyr bir sazan, üç kilolık bir sazan, getirir evä. Babusu paklıyr sazani, atıyr firına. Attıynan firına, kendiläri gidiylar kliseye. Geliyr açan kimseden babu, bakıyr firına balı. Balık yok firında. Orada balık, burada balık - yok balık. Başlıylar izlemee. Bulgurdan bulgura bulıyrlar balı golde, su içinde.

*Çeban İlya Dimitriyeviç, Besarabyadak Çeşmeköy küyündä duumuş,
74 yaşında, I-ci Dünnä Cengindä pay almış. - Volkaneşti rayonu,
Çeşmeköy küüyü, iyün 29-u 1960 y.*

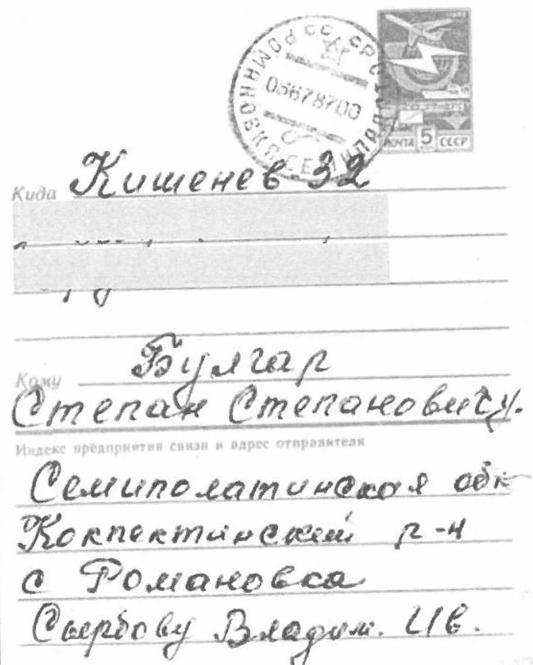
KAZAHSTAN GAGAUZLARIN MEKTUPLARI

Vereriz bir gagauzun Sırbov Vladimir İvanoviçin mektuplarını, hangisi yaşırdı Romanovka küyündä, Kokpektı rayonunda, Semipalatinsk oblastında, Kazahskaya SSR; Aleksiglo Leonid Panteleeviçin mektuplarını, hangisi yaşırdı Kamenka küyündä, Tavriçeskiy rayonunda, Vostoçno-Kazahstanskaya oblastında, Kazahskaya SSR. Bu mektuplar yazıldılar Bulgar Stepan Stepanoviç 1987-ci yılında Kişinöva. Tiparlériz Sırbov V.I. hem Aleksiglo L.G. mektuplarını original sayfalarını.

277032

Пишите индекс предприятия связи места назначения

Здравствуйте Степан Степанович!
С приветом я и мой народ Василка.
Получил твоё письмо и твое письмо за
которое благодарю спасибо и да
наше кое общество. На этом тоже я
затрудняюсь прошу не болтаться.
Мы люди одного происхождения и должны
здесь глубокое своих представлений. О нашем
знакомстве я очень рад, и получаю
нибода все газеты засмотр на этом.
Вчера у меня было один родственник
Михаил Григорьевич Иванов с женой и просил
поговорить. Вчера обрея он стадце меня
лет на 18-20. Я был на работе временным
с кем не мог. Её он обрея пока не
затрудняло что то Руденко не пишет долго.
Легко съездить до бывшему немецкой
от писать в Гавриловский район пока не находил
себя в Николаевской сельской администрации путь.
Он с кем не мог и хвалился поговорил с

коридоре для птицы и скота некого.
Степан Степанович есть еще один человек
богарского происхождения который учился
в гимназии. Последнее письмо от него
было с Австралии и далее пропало без вести.
Это Петров Захар Федорович, первый муж
моей матери и отец моих старших братьев
из них к сожалению остался один а
другого покоротили под града назад.
Захар был грамотным человеком служивший
писарем у пристава или секретарем.
В то время это что-то Значило.
На Раковке Захар Федорович его звали
просто (Дядя Захар.) Он по имени встречал
ся с одним человеком тоже (дядя Адам)
уходил с ними и долго не возвращаясь а
по прибытию домой все наши "жены"
возмущались. Он смотрел на них и
стукнул пальцами в бесси и говорил
"Эх когда бы прошибло толстома?"

Говорил том придет время эти люди дебрели
(нет Переносные кето Николаевские) будем
всё же задницу подтереть. А те давай
сильней служатесь (бы совсем дешевле.
Карылан ушак гено силейск.) Он долго
смотрел на них и долго касая головой.
Об этом рассказывал старик муж старшей
сестры моей матери (Пани Енисиме)
он читал наши учебники и посыпал детские
кинофильмы О В.И. Ленине и говорил что
том с кем встретится (дядя Захар) и
теряет некоторое время. А потом ондет
появляясь (дядя Адам) с подвязкой на
изке и Захар Федорович уводил его в бро
бес покоряя но мало показывал его обличия.
Зат Степан это было предположение наших
стариков а меня теперь берут сомнитель
пропажа Захара Ф. в Австралии.
Здесь Владимир Ильин часто вынужден был
скрываться от правительства (чарского)

Болеслав, Гереганко, Августин, Швейцария под каким
небудет необходимости Захар мог и погибнуть
^{Н.Я.}
выполнит ~~отвественное~~ поручение.

Письмо читает моя племянница Ольга Засыпев-
ская Гагаузова сына Захара Ф. она заслуженная
учитель Директор и Зав. уч в школе

"Красный Октябрь" это так зовут нашу школу
всеми любят ее на мраморе имеется
участников Великой Отечественной Войны
отдавшую жизнь в боях в боях.

На этом разрешите закончить свое письмо
и в дальнейшем перейти на то чтобы
что мой деде ^{Д. С. Род. 1900} 50-51-53-58-61½ и тебе
скажут тоже самое. Я уже писал
ответить буду на любой вопрос что знаю
и о чем узною. За ошибки извините
грамота силь Каласов из них два
коридора потому что война заставила
бросить в школы к школу и идти в кон-
такт Рабочих. Довиданье дождет. Жела-

На память
Степану Степановичу
от Свердлова Влади-
мира Ивановича
Возраст 57 лет

1
May

Кишинев - 32
улица Морозова 66/2
корпус 2 к 12
Ком. Булгар

Здравствуй Степан Степанович!
С приветом я Владимир Иванович.
Наконец я получил с Георгиевской семьи
и адрес Лени Александровна
Письмо я получил и газеты.
их просит одноклассник Романов-
ский Николай Николаевич Иванович
проживает в Новосибирске. Ему
уже 78 лет но еще в здравии уве-
н может все что напоминает.
Он сам ведет адрес и обещал писать.
Письма в газете еще многие
читают и часто интересуются;
получают ли я еще что не буду?
В настоящий время я могу
писать для сенокосов. Некоторые
дни приходится до поздне работать
чтобы подготовить на следующий
день запас коней. Скоро уедем на
меньше чем за 45 на луг дома

будем в Неделю 1 раз помыться
предо всеми. Тирому что не
так то извесит и переписку не
пердят и если и здешний времена
будут худые и я постараюсь
ко что расспросить у старших
а их я сомневаюсь ~~что~~ уже
много и тоже знаю что ид.

Адрес Леонида Гюнтаревича
Восточно Казахстанская обл
Диабригеский район с. Калленсай
с. Калленса индекс 493152.

Тирому даю сувет нико
на это письмо.

Я одновременно пишу Лени твой
адрес. Но время проходит
Руденко Н. С него лет. 8 может
уже и не живет совместно мы его
найдем. Чем отвечу как.

Доведу тебе адрес Руденки.

Г. Киминов
чт. Кодынай 66-2
корпус 2 квад. 12.
Булгар Степан
Степановичу
... № 102159.

Здравствуйте Степан Степанович!
Степан Степанович, привнесите мою искреннюю признательность и сердечную благодарность за ту идею и работу, чтобы помочь отчизне народе. Я очень давно пытаюсь найти книгу о гагаузах на казахском языке. Теперь

1. Мой отец, Алексеев Николаевич, переселенец 1914г. Он был организатором по переселению. Его отец (мой дедушка) был сидел в боярнице. Об отце знал, что был активистом в селе, с 1933г работал в Кокчетавской райо. 20 августа 1937г был арестован, с тех пор ничего неизвестно. В последствии реабилитирован.

2. Харалампий Батыров (младший брат моего отца) остался жив, переехал через Кюльтүр и жил в г. Текели, работал кузнецом в депо. Особых подробностей нете неизвестно т.к. я родился в Казахстане 1960г.

и встретился с дядей только один раз в 1961г.

3 С Харалампием Г. ~~был~~ был еще одна сестра (1933г рождение) Алексеяла Мария Батырева. У нее есть фоторадион № 91. Может быть и у вас есть подобное.

4. Внимательны мало родственников.

(Если живет моя сестра) Пишите
Мария Батырева ее адрес.

Вулканешты, ул. Альбера
дом 410-1.

Номер телефона

рабочий 9-23-57

9-21-57

домаш. 9-36-29

Степан Степанович, если прошу вас, когда будет возможность напишите Вашу книгу. Пишите, спрашивайте, где могу с удовольствием Вам помочь.

Я приехал с Украины 3/11/87г. там был 24-го. Поэтому очень задороглся.

Мая

Кишинев-32
Нодыч 66/2
корпус 2 № 12

Булгар
Степан Степанович
Именем президента СССР в связи с юбилеем
Семиполтинской обл.

1) Здравствуйте! Многоуважаемый
Степан Степанович Ваши Славя и
товарищи по работе.

На днях получила письмо очень
был рад и пересказал ее всем кто
интересуется нашими гагаузами.
На днях в Никополье моя приятелька неко-
лоняет одно родственника участника и
символика В.О. войн Вавилова Петра Нико-
льевича с 1919 года родом из а вчера
одну родственницу 1902 года эта старей-
шая в Романовке, того пожелавшую уче-
и людей-то нет. Мужчины еще есть
но редко. На счет рассказа Киргиза то
старик пытает нечего. Никакой Болгар-
ки села в 20 км от Романовки
не было. Это все можно было в Урген-
ческом районе и эти люди тоже Семипол-
тинские тоже Семиполтие называвшие Тюлени -
Кургансую Область. Да там есть и

1) Живут гагаузы и называли их
Семиполтилер. Но Ургенч от нас в
500 км и к сожалению за 34 года
работы моим роду не было так
только проезжал член Сергиополь
также было гагаузское село (ныне
Акчуринский р-н.) Семиполтинской же обл.
Да, но рассказала стариков сказали
сейчас до сих пор в Бондареве
бывшем селении проходили в Семиполе
и отряды называвшие "Красные Горные
Орлы". Позже один из колхозов
тех мест так и называл. Миллионером
был этот колхоз сельского поселения
В то время бывшее Средне-20-тий Устахчи.
Я копричай знако с Ургенчара одного
Поплавца (м. онумар). Триезданы
Мурзаков и Ондооринец они много посыпали
серебро золото и промывали в
Соколиное Копчев Касирии он был

Красногорским партизанам. позже работал
пред. колхоза виноградников в Гендерин
и там же учился. Из Бадырек я знаю двух
братьев и ихних детей они Романовы
жиле. Георгий и Степан по улице Конной.

Кара Кали Ерги и так же Степан.

Во настояще время живет Василий
Георгиевич с 1919 года ^{раньше} отец его был
не участвовал в трудовой армии
был на уеле Свердловской области.

Нашел много гагаузов бывшего с
Крыма. Это кудированные. В Крыму так же
были гагаузы и их село называлось
Русский Сарадуз и болгарский Сарадуз.
ст. Жданков в блоги в Фейсбук опубликовал.

А с Запорожьем у нас проникали
Серебров в этих тюльпанах Иван Радуко
вич года с 9 или 10 он ездил в Запорожье
у тех родственников которые хранятся
контролем Чипираторова рассказывала

Мне по дороге в Ташкент. А сколько деда поработал
в огорнице царского мандарина их
так и обзывают туркменами и таджик-
милии. Но это мало важно, прошли
так в 20-х годах забытое. но они болгары
и хорошо говорили между собой по
болгарски. Дядя Онооррий ^{жилка} Касим
живет в маленьком городском братске на
Кавказе. Я у них был в гостях лет 10-15
тысяч назад в Бийском районе
станица Биштеринская там очень
много гагаузов. Болгары были заселены с
Запорожья много было в Киргизии
сейчас. Настя и Урмат хорошо знают
и интересуются. В Моздокском районе
есть в Бичиградское тоже село
проникающее наших предков.

Стопах Романовы! Неужели не пополо шор
писал в коморнике писал про своего отца
всеною у них менялись поголовьи и много
после них дети не получали а так же
я от них. Я повторю россия как они попал

к партизанам. Дело было так.

Сырбов Иван Христофорович уроженец села Бессарабии. Давно колхоз в Толиаковке «Бессарабия» имелущий 1920 года (г. ВКП(б)). Проживал в селе Иваново Семиреченского района (ныне Жамбылского) на территории колхоза. Жена первая жена на момент его смерти в 1925 году родила сына в 1927 году в конце 28. Отца возил посты на своих подводах. Жена у них была подпольная организация и они с семьей в Бессарабии. Жил один поп вместе с сыном в доме сохранился склад в деревне и в деревне Бессарабии подпольщиков. В Токсектах Нагорный получил должность Дружин Гимназии и получив свидетельство от попа приехал Нагорю пристроить отцу деревней не куда, могла сидит пока что деревни Нагорной. - Иван, я приехал тебя срестовать!

Что боялись вы? Да паны баты в том смысли. Так вот Ваня, сейчас же вставай запрягай 2-3 подводы груши осенние и через Кабан - Засиповка - Петропавловск - Михайлово аршина. Стежку к Красногорскому партизанам. Даем ему чистое настичье, а сам попрошайши предупредил Верхнюю с партизанами меня выручай. Так и было сделано. Откуда уехал третий подводчик и приехал 13 октября на карете Егеревка в Водниковой форме с саблей и кагулом на руки в головок на них цурт из здешней № партизанского отряда Атамана Радченко. А Дружинов партизан просвятили и к Атаману Бессарабии?! Ночь получше? На роскошь! А Дружинов - гр Атаман, вызовите Сырбова 16. хр. А потом возьми волка, Разыков! Откуда ушел здешний тут как тут! Объясняем что это с подводами и осенним направляем Дружинов. Освободят! Дружинов на телеге отца многих других величии выходит в деревню. А попа позже здешнего по дороге в Китай. Пусть и везомы бояре, Атаманыгинско до Зайсаны разбросано в пух и прах Тюроков партизан. От матери Вот я это знал про отца. Роди и брат. А потом коллектива Роди. Он прошел большую целинную Первым здешним в колхоз лошадей, быков, коров, лошадей, бугаров, бритве и весь инвентарь и стаканчики со сковородами русоводилем 2 года в Воротилове а потом в Бессарабии. Это и ко боярам освобождается в 1938-2 в курорт Карасай-Кемиркогз / Атаман Атаман скончался. Мне было 10 лет и до сих пор живлюсь в деревне холмистой деревни отчевеской земли.

HALKLARARASI BİLİM KONFERENTİYASI «IV-CÜ GUMANİTAR BİLİMNERİ FORUMU “BÜÜK BOZKIR”»

Kazahstan Respublikası Nursultan, iyünün 24-dü 2019 y.

İstoriya doktoru Stepan Bulgar iyünün 24-dä 2019 y. katıldı Halklarası bilim konferençiyasına «IV-cü GUMANİTAR BİLİMNERİ FORUMU “BÜÜK BOZKIR”».

Dr. Stepan Bulgar pay aldı IV-cü sektyada “Türk dünnesi etnokultura özellikleri”, angısı adlandı azerbaycan şayiri İMADEDDİN NASİMİNİN 650-ci yıldönümünä. IV-cu sektyanın moderatorları oldular: ŞAHRANİ Nazif, profesor, antropolog, Yakın Duu hem Orta Aziya aaraştırmacısı; NAGISOYLU Möhsün Zellabdin oğlu, filologiya doktoru, profesor, çlen-kor, Nasimi adına Dil institutu direktoru (Azerbaycan).

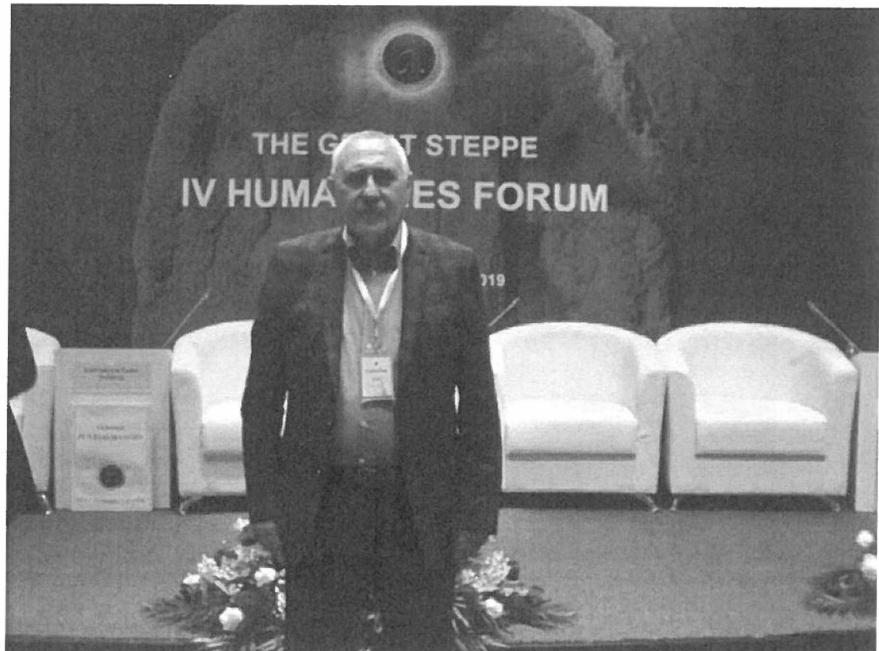
Stepan Bulgar okudu doklad “Gagauzların milli rubası XIX – XX asırın

İstoriya doktoru Stepan Bulgar bilim konferençiyasında türk dünnesindän istoriklärلن hem əlologlarlan. Kazahstan, Nursultan kasabası, iyünün 24-dü 2019 y.

Stepan Bulgar

92

İstoriya doktoru Stepan Bulgar bilim konferençiyasında «IV-cü gumanitar bilimneri forumu “Büük bozkır”». Kazahstan, Nursultan, iyünün 24-dü 2019 y.

Altay Respublikası halk yazıçıları, halklararası Yusuf BALASAGUNI adlı poeziya premiyası laureati, halk zaametçisi, peetçi, türkolog-orientalist BEDÜROV Brontoy Yangoviç hem istoriya doktoru Stepan BULGAR. Kazahstan, Nursultan kasabası, iyünün 24-dü 2019 y.

93

"KAZAHSTAN GAGAUZLARI: İSTORİYA HEM BÜÜNKÜ GÜN"

İstoriya doktoru, profesor, Rusiya Federatiyası Karaçay-Çerkes Respublikası hükümdarı Stepan Bulgar başkanı, Karaçay-Çerkes gumanitar araştırmaları institututu Nogay bölümünden başkanı SUYUNOVA Nasiphan Husinovna hem istoriya doktoru Stepan BULGAR.

Kazakhstan, Nursultan kasabası, iyünün 24-dü 2019 y.

Dr. Stepan Bulgar okudu doklad "Gagauzların milli rubası XIX – XX asırın çeketmesi". IV-cü sektiyada "Türk dünnesi etnokultura özellikleri", anglo-İadland Azerbaycan şairi İMADEDDİN NASİMİNİN 650-ci yıldönümünü. Kazakhstan, Nursultan kasabası, iyünün 24-dü 2019 y.

çeketmesi".

Konferençiyada Dr. Stepan Bulgar başlıdı Halklararası Türk akademisi Prezidentinä KIDIRALI Darhana kiyadı "Gagauzların milli rubası: tradişiyalar hem büünkü gün".

Konferençiyada Dr. Stepan Bulgar kurdu baalantı bilimcilärلن Kazahstandan, Altaydan, Kabardin-Balkariyadan, Uzbekistandan, Tacikistandan, Kirgiziyadan, Tatarstandan hem başlıdı onnara gagauzlar için kiyatları.